

Wpływ funkcjonowania statycznych urządzeń gaśniczych na parametry środowiska w czasie pożaru na poziomych drogach ewakuacyjnych

Grzegorz Krajewski

Bezpieczeństwo pożarowe poziomych dróg ewakuacyjnych

Elementy mające kluczowy wpływ na parametry środowiska w czasie pożaru:

- System wentylacji pożarowej i jego rodzaj: poprzeczny, podłużny, mieszany
- Strategia doprowadzenia powietrza kompensacyjnego: lokalizacja i liczba punktów oraz prędkość nawiewu
- Wydajność systemu wentylacji pożarowej
- Zastosowane systemy SUG

Infrastruktura eksperymentalna

Zintegrowany system kontrolno-pomiarowy

- sterowanie wszystkimi urządzeniami
- kontrola stanu poszczególnych urządzeń
- wydajności wentylatorów zasilających i wyciągowych
- sterowanie regulatorami przepływu masowego w celu określenia aktualnego HRR pożaru
- sterowanie pompą zasilającą węża gaśniczego i systemu tryskaczowego oraz mgłowego
- ciągły zapis parametrów środowiskowych zgodnie z założoną konfiguracją

Przeprowadzone badania

Przeprowadzono szereg eksperymentów (ponad 100), biorąc pod uwagę:

- różne moce pożaru,
- stała w czasie i zmienna od 50 kW do 500 kW
- różne lokalizacje palnika (koniec i środek korytarza oraz pomieszczenie)
- dwie kombinacje liczby palników (jeden lub dwa)
- zmienna wydajność systemu (0-40 000 m³/h) dla różnych mocy ogniowych (100kW-400kW)
- Różne konfiguracje systemu

Bezpieczeństwo pożarowe poziomych dróg ewakuacyjnych

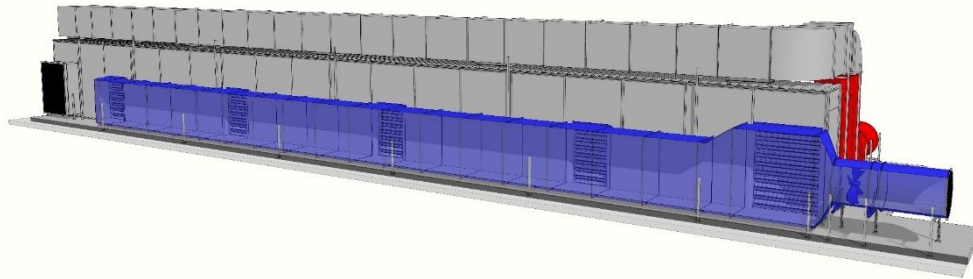
Elementy mające kluczowy wpływ na parametry środowiska w czasie pożaru:

- System wentylacji pożarowej i jego rodzaj: poprzeczny, podłużny, mieszany
- Strategia doprowadzenia powietrza kompensacyjnego: lokalizacja i liczba punktów oraz prędkość nawiewu
- Wydajność systemu wentylacji pożarowej
- Zastosowane systemy SUG

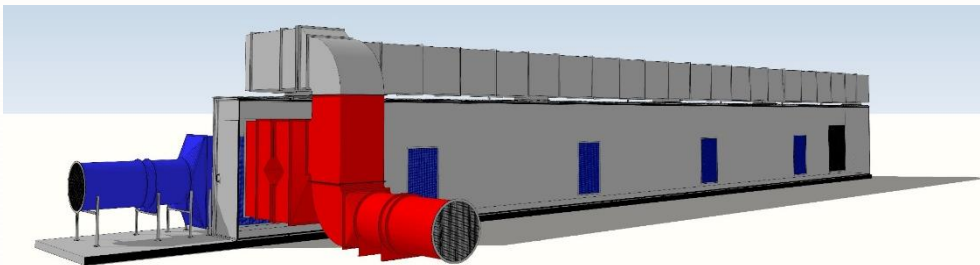

Rodzaje systemów wentylacji

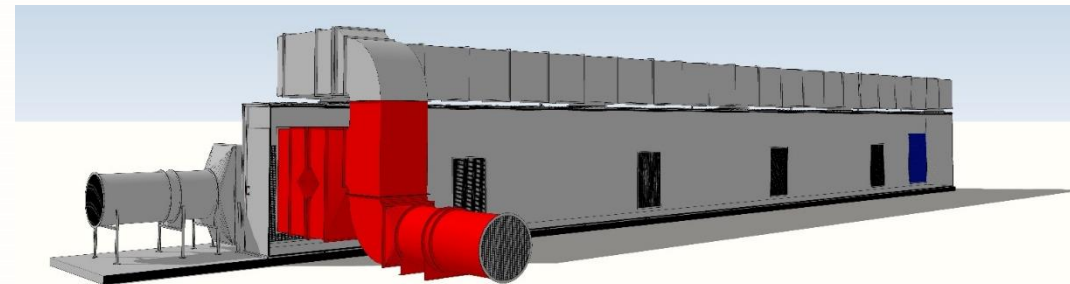
Wentylacja wzdłużna

Wentylacja wzdłużna, nawiew rozproszony
Punkt wyciągowy na jednym końcu
korytarza, punkty nawiewne rozmieszczone
równomiernie przy posadzce

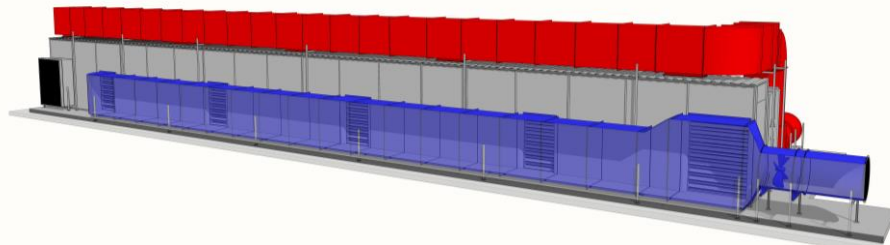
Punkt nawiewny i punkt wyciągowy umieszczony na
dwóch skrajnych końcach

Rodzaje systemów wentylacji

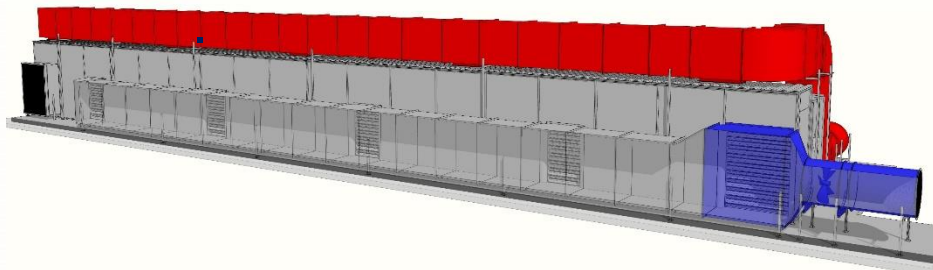

Poprzeczny półpoprzeczny system wentylacji

Nawiewy umieszczone są w dolnej części korytarza, kratki wylotowe znajdują się w górnej części korytarza, w suficie.

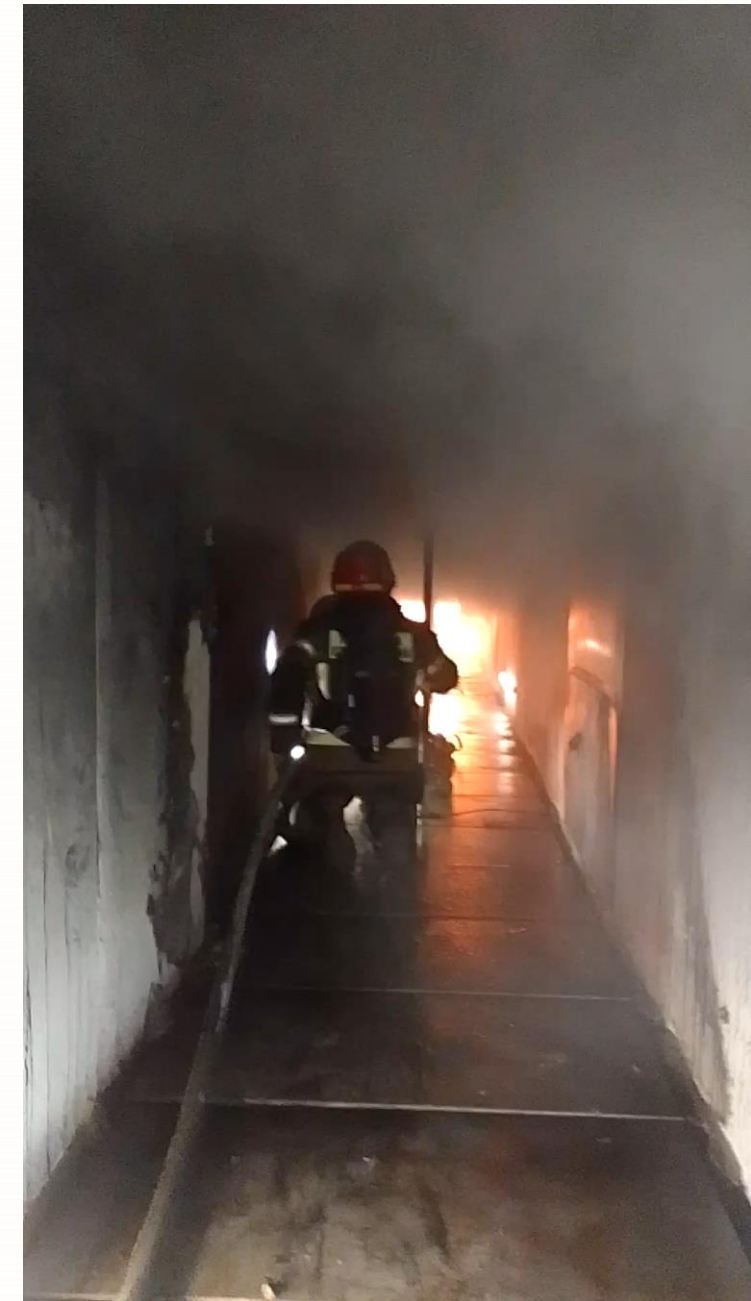
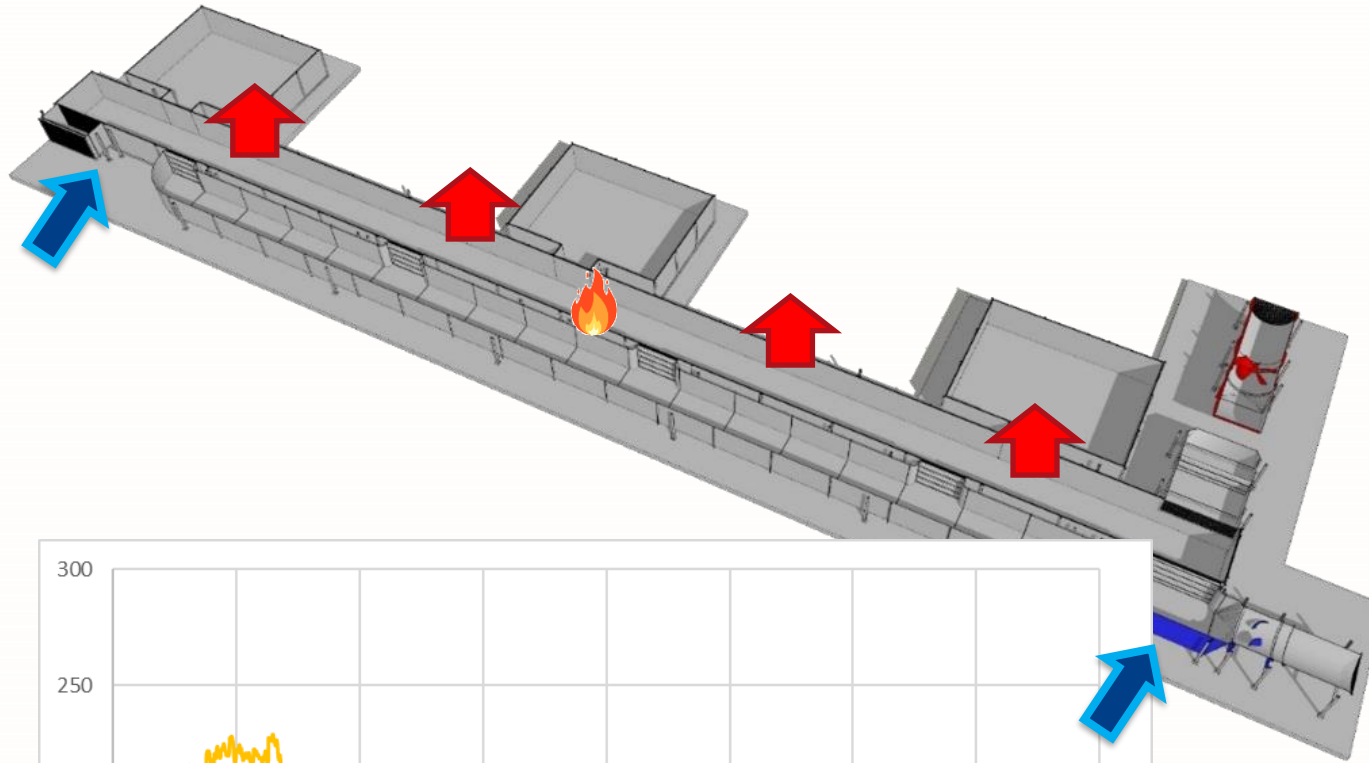
Transversal ventilation system

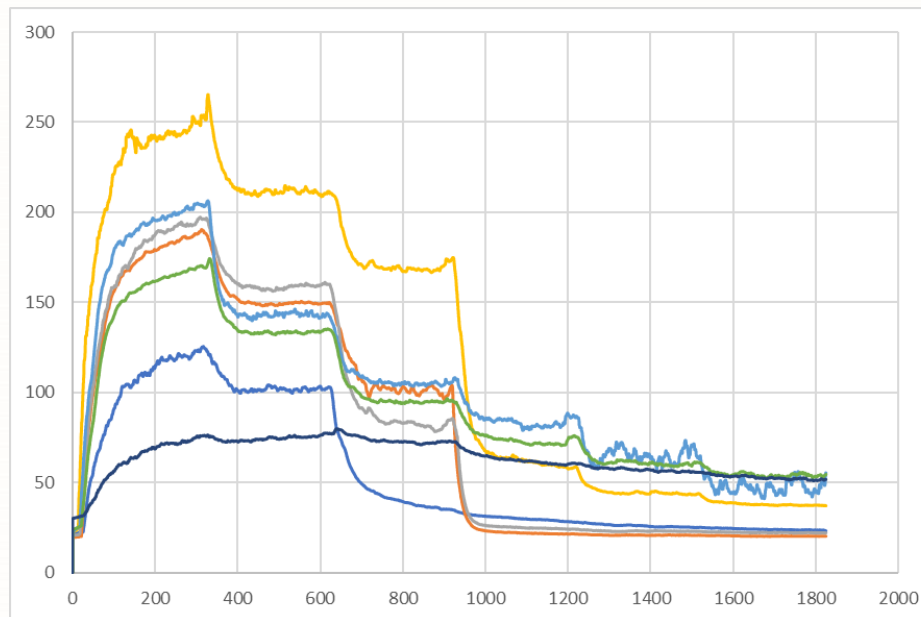
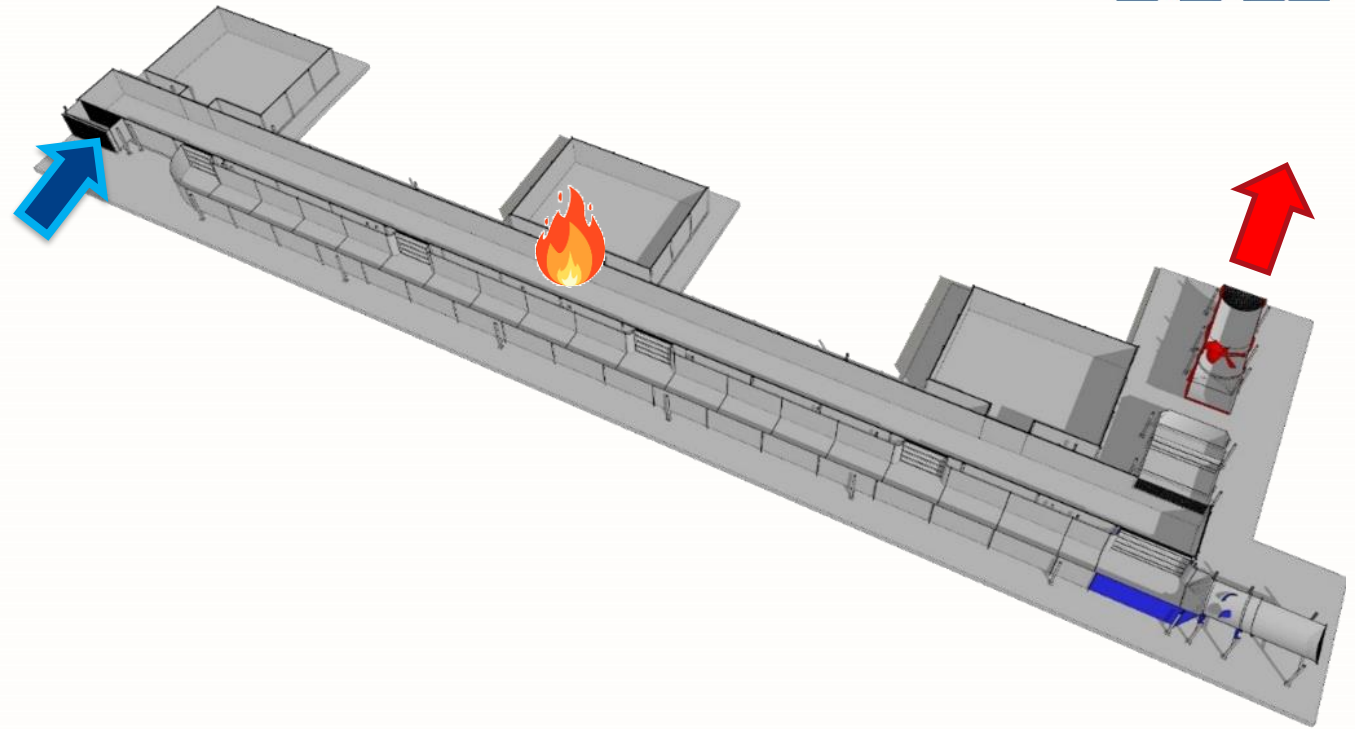
Nawiewy umieszczone na końcu korytarza, kratki wylotowe umieszczone na górze korytarza w suficie.

Wentylacja poprzeczna

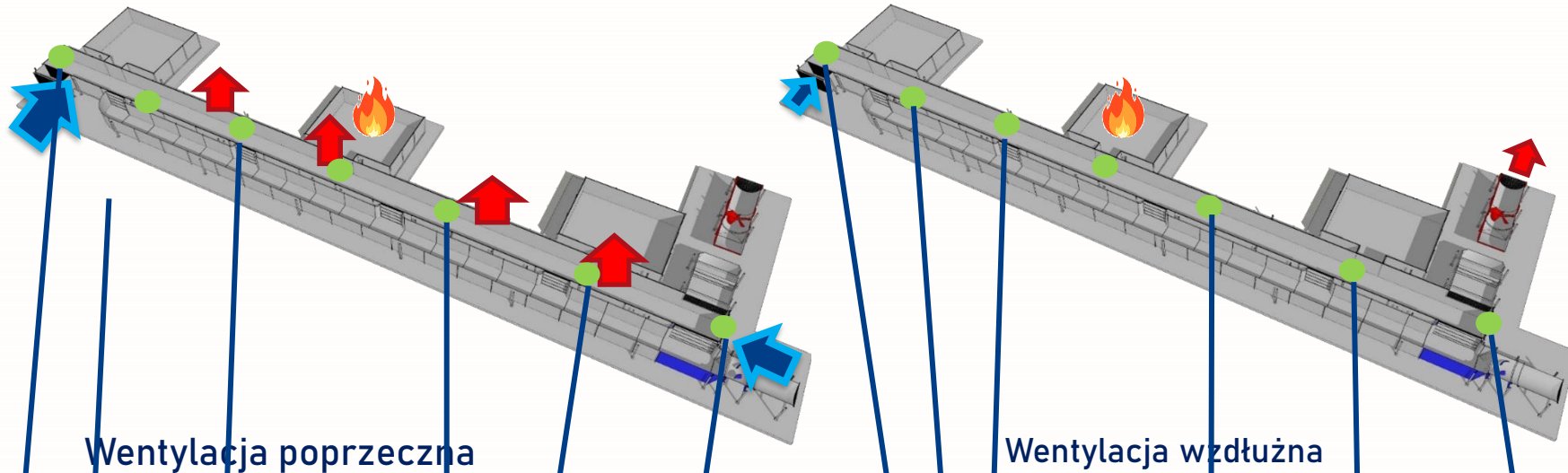

Wentylacja wzdłużna

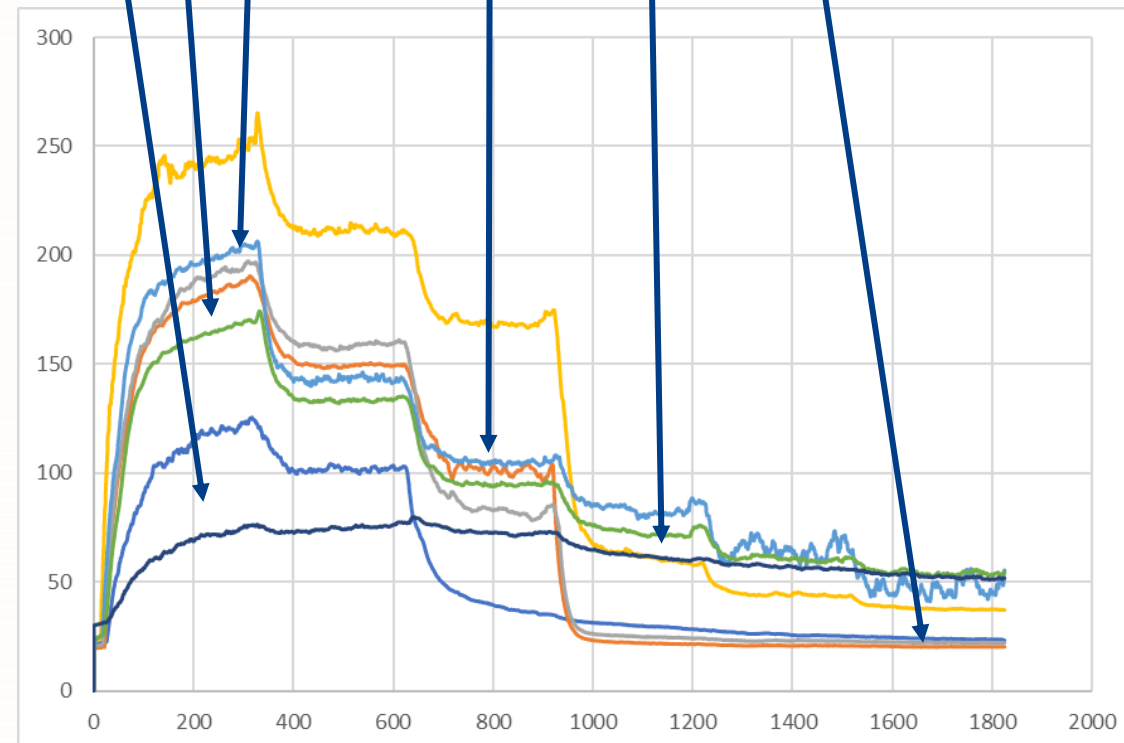
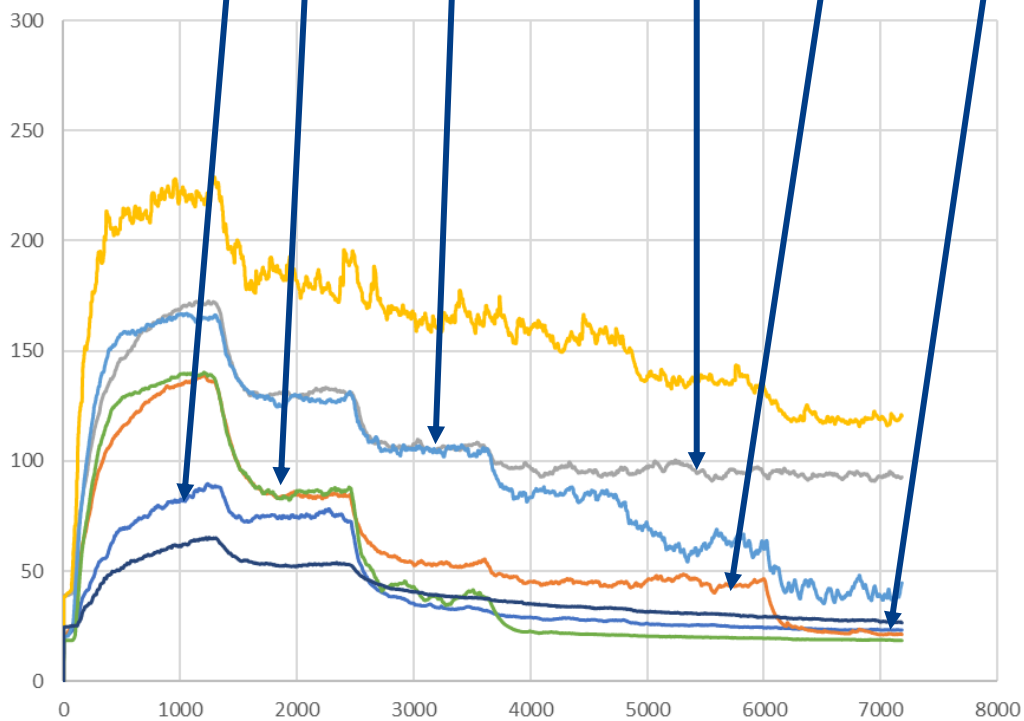
Wentylacja poprzeczna vs. wzdłużna

Profil temperatury na wysokości 2 m

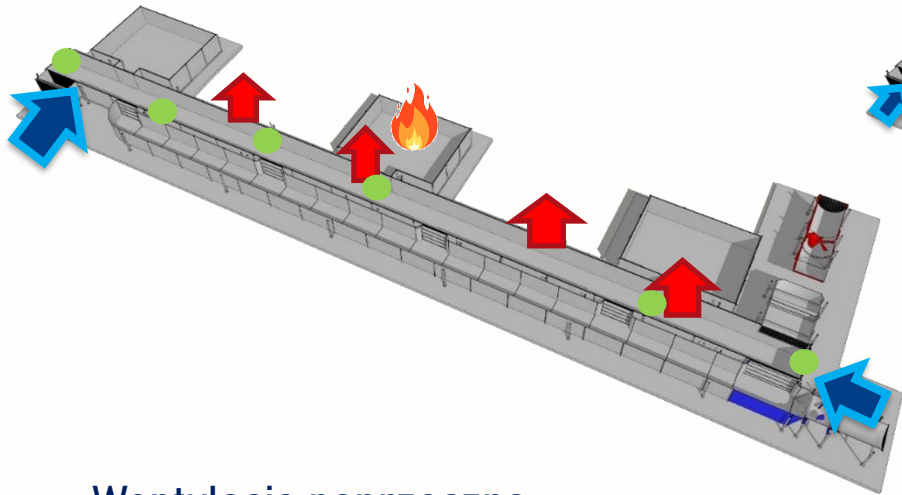
Wentylacja poprzeczna

Wentylacja wzdłużna

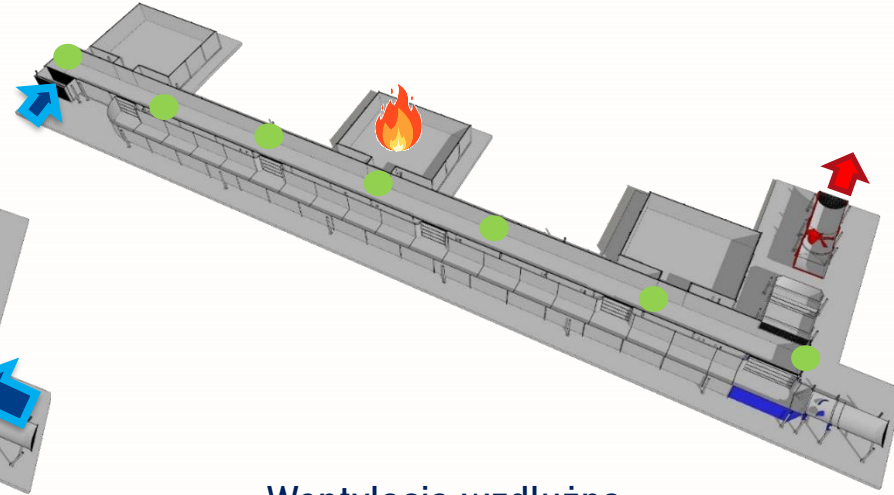

Wentylacja poprzeczna vs. wzdłużna

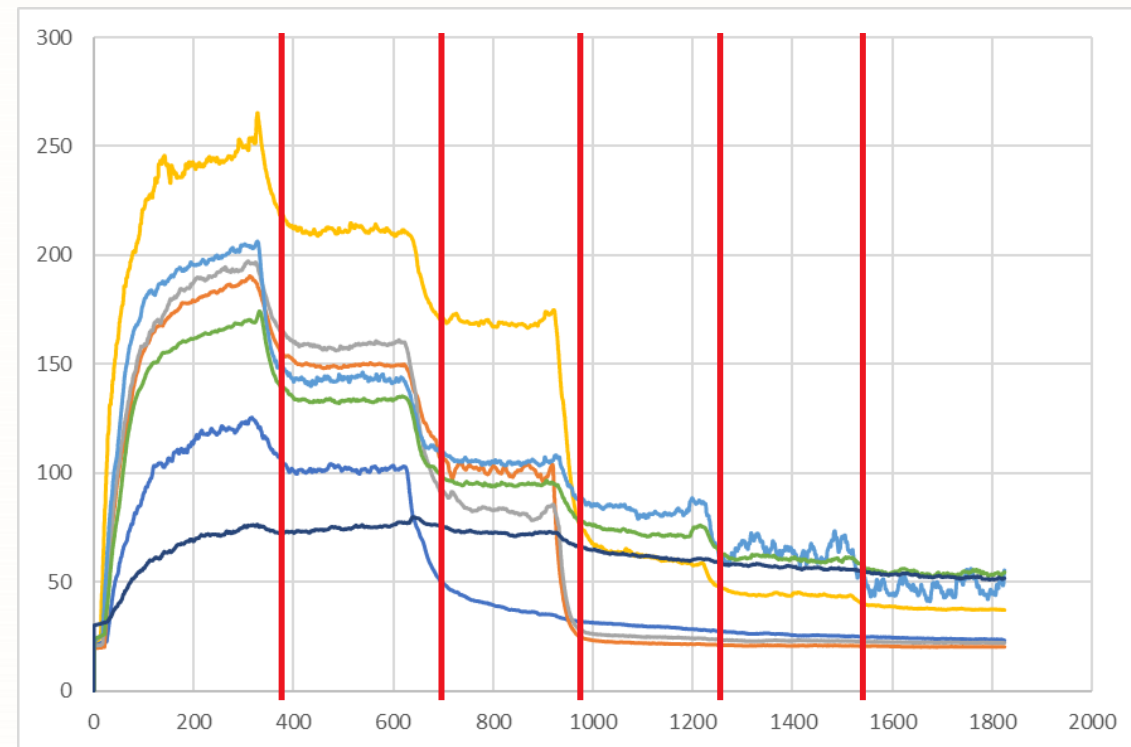
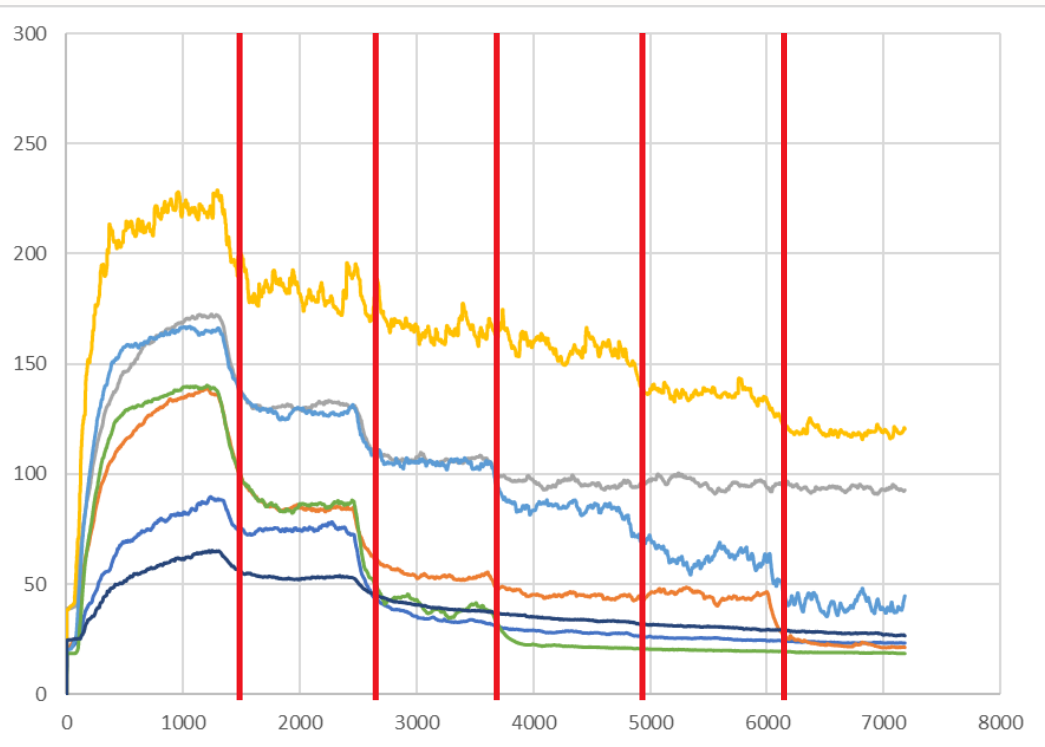
Profil temperatury na wysokości 2 m

Wentylacja poprzeczna

Wentylacja wzdłużna

Bezpieczeństwo pożarowe poziomych dróg ewakuacyjnych

Elementy mające kluczowy wpływ na parametry środowiska w czasie pożaru:

- System wentylacji pożarowej i jego rodzaj: poprzeczny, podłużny, mieszany
- Strategia doprowadzenia powietrza kompensacyjnego: lokalizacja i liczba punktów oraz prędkość nawiewu
- Wydajność systemu wentylacji pożarowej
- Zastosowane systemy ŚUG

Kompensacja powietrza

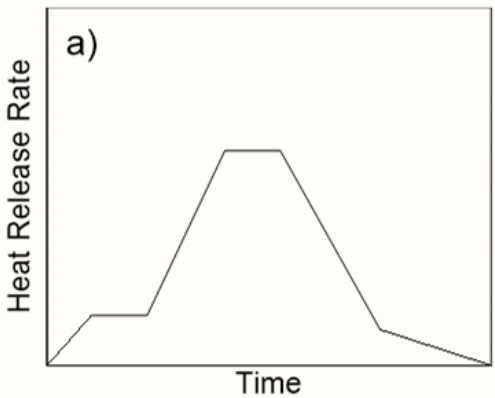

- Dostarczenie powietrza jest równie ważne, co usuwanie dymu.
- Kluczowe zagadnienia projektowe:
 - Prędkość dostarczanego powietrza
 - Miejsce w którym powietrze jest dostarczane
 - Sposób w jaki powietrze jest dostarczane
- Skąd brać powietrze, dlaczego potrzebujemy tak dużych powierzchni otworów?
- Systemy zapobiegania zadymieniu – w jaki sposób wykorzystać je w napowietrzaniu?

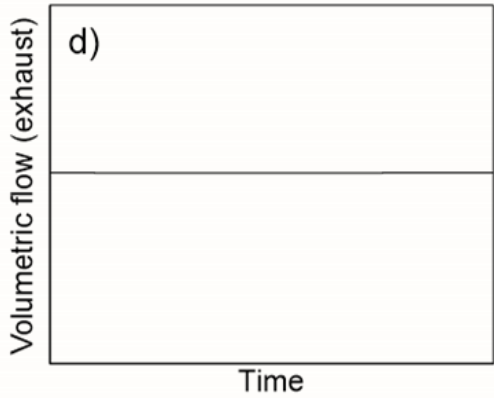
Bilans masy w oddymianej przestrzeni

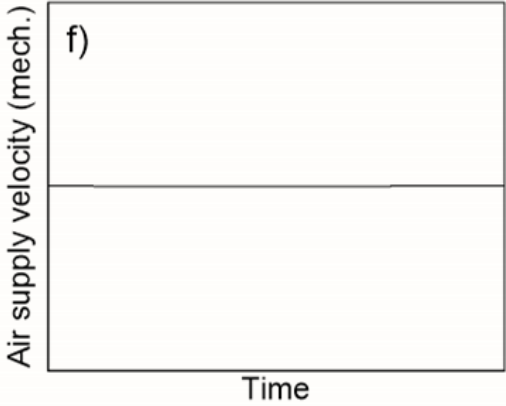
Moc pożaru

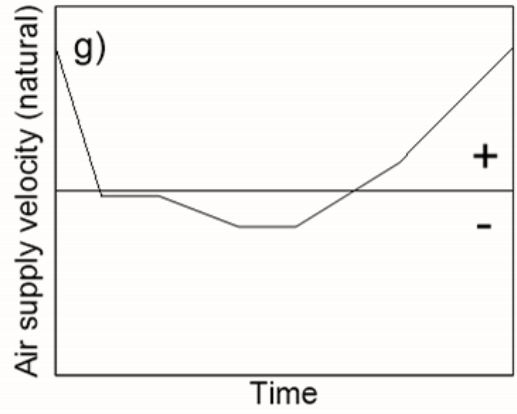
Wydajność oddymiania

Prędkość powietrza (nawiew mechaniczny)

Prędkość powietrza (nawiew grawitacyjny)

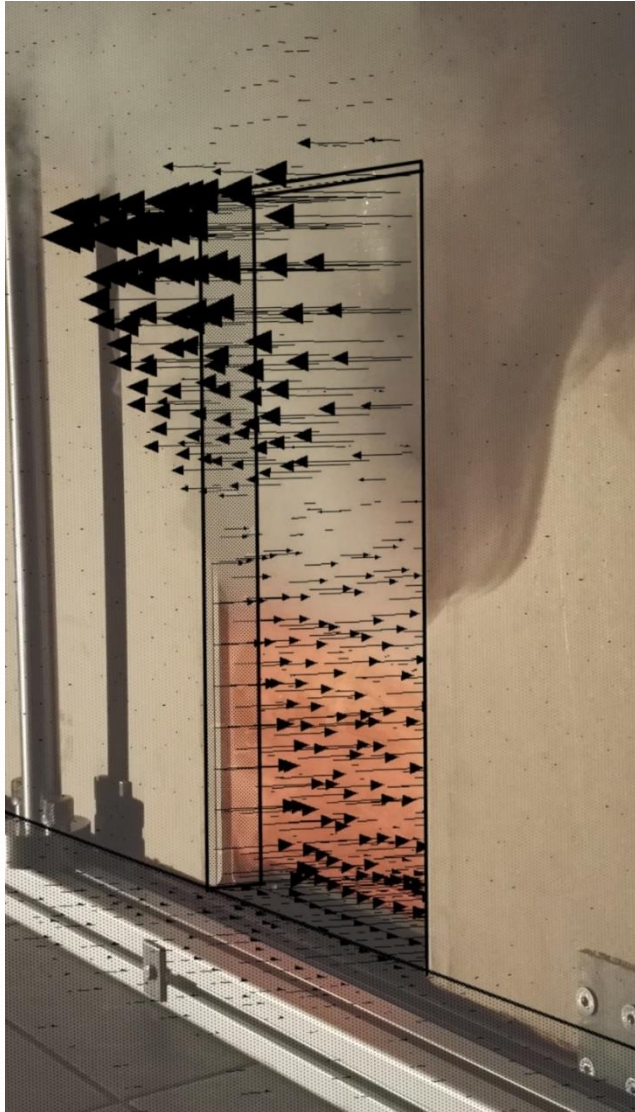
W pożarze temperatura gazu zmienia się w zależności od zmiany mocy pożaru

Z przestrzeni usuwany jest stały wydatek objętościowy

W sposób mechaniczny dostarczany jest stały wydatek objętościowy

W sposób grawitacyjny dostarczana jest różnica w wydatkach masowych

Zjawiska zachodzące przy przepływie dymu

- Przepływ powietrza pod warstwą dymu powoduje jej zmieszanie, a powstałe w ten sposób zadymienie **pozbawione jest siły wyporu**
- Przepływ dwukierunkowy w otworze prawie zawsze spowoduje zmieszanie dymu
- Bardzo trudny (choć czasem możliwy) jest horyzontalny transport dymu pozostającego w górnej warstwie – tylko przy bardzo dużych pożarach (np. tunele)
- Utrzymanie stratyfikacji dymu ma niezwykle korzystny wpływ na ewakuację jak i prowadzenie działań ratowniczo gaśniczych

Wyjaśnienia według VDI 6019-2

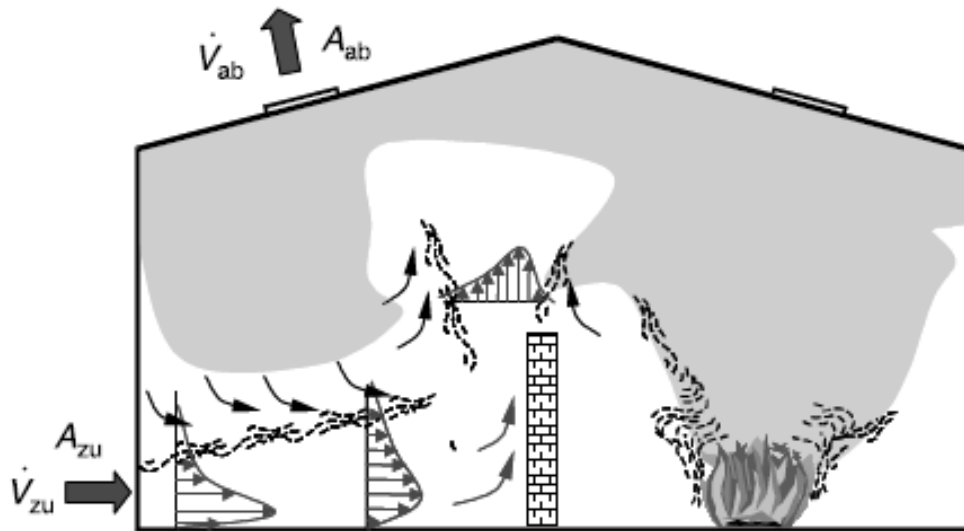

Figure A3. Diversion of a supply-air jet around an obstacle

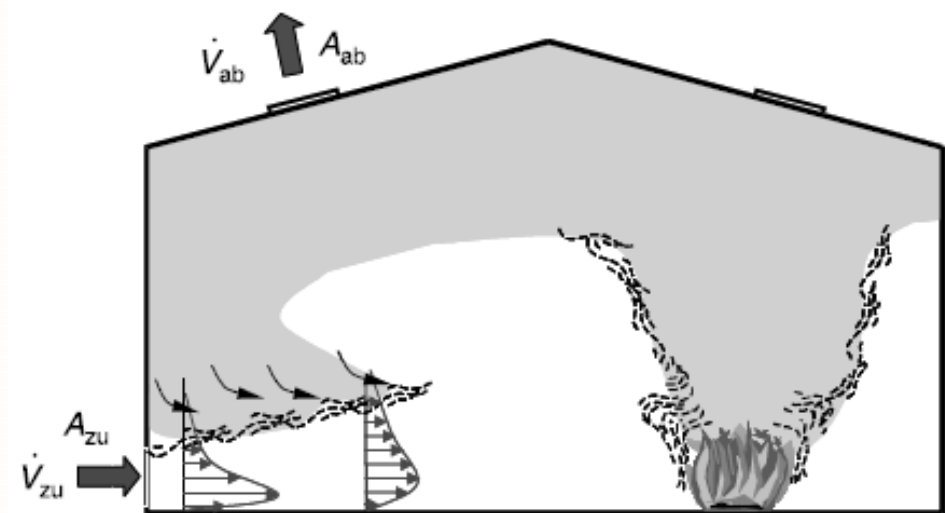
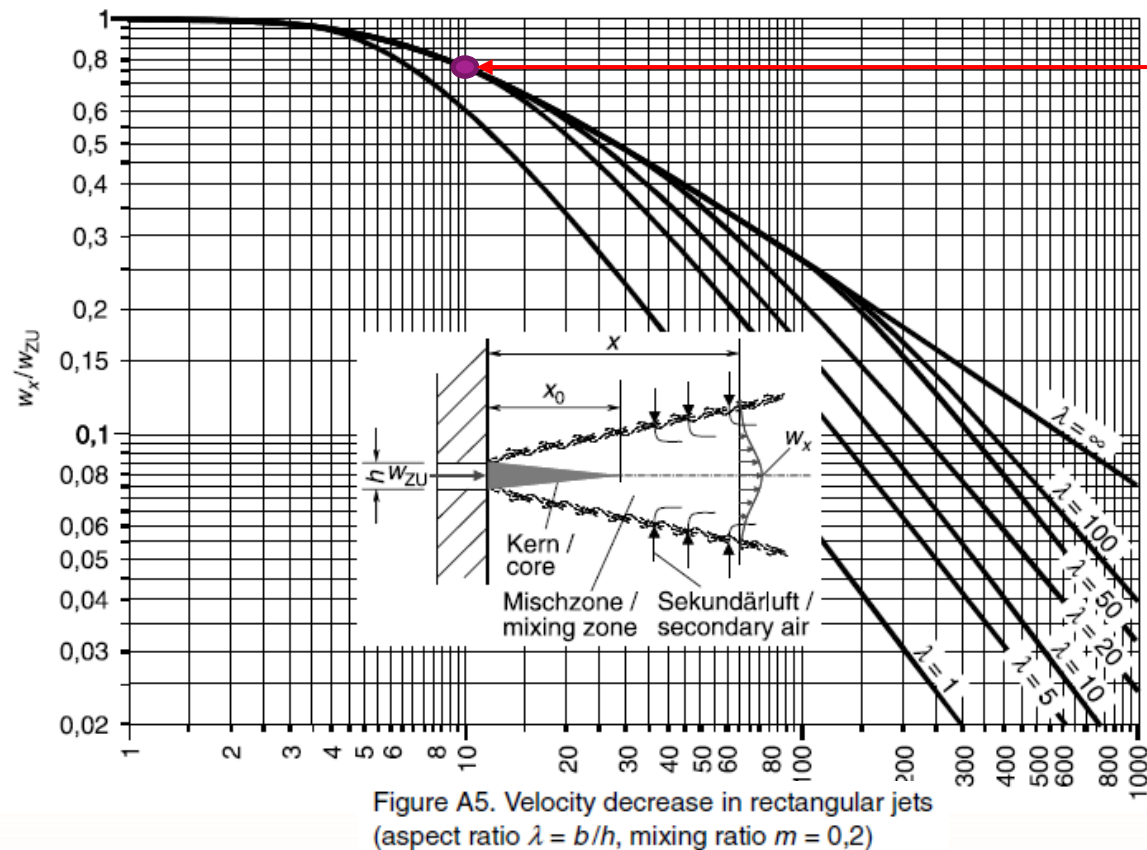

Figure A4. Induction of a supply-air jet from the smoke layer

Prędkość przepływu powietrza kompensacyjnego

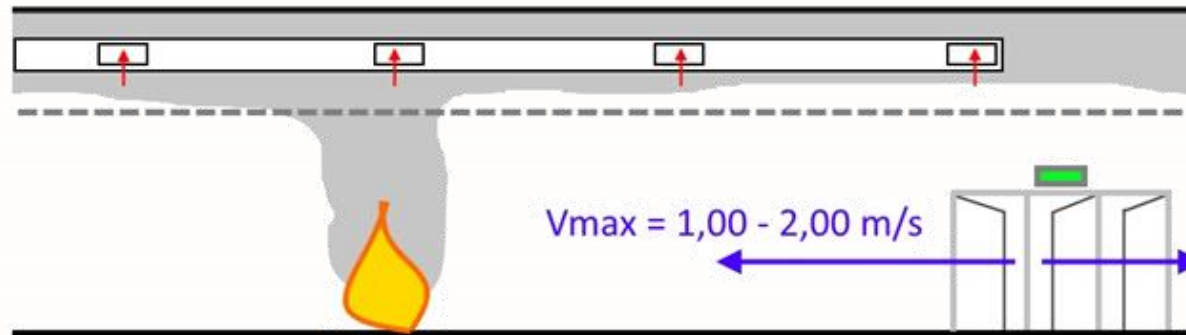
Wyjaśnienia według VDI 6019-2

Jeżeli kratka ma 1 m wysokości, w odległości 10 m od niej, powietrze ma prędkość 75% początkowej. Przy napowietrzaniu z prędkością 5 m/s to oznacza prędkość 3,75 m/s!!!

Zmniejszenie prędkości z 5 m/s do 1 m/s przy kratce o wysokości 1 m nastąpi po kilkudziesięciu metrach!!!

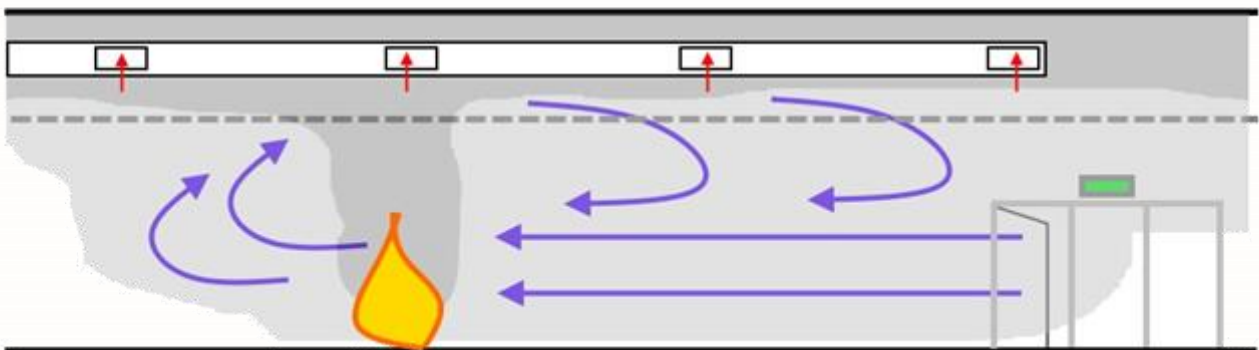
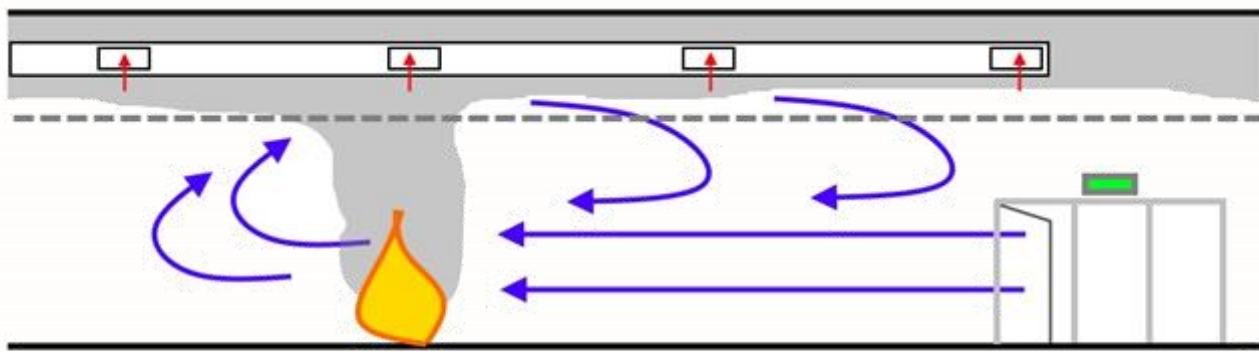
Dobre zasady projektowania nawiewu

Optymalny nawiew powietrza kompensacyjnego zlokalizowany jest:

- jak najdalej od poziomu projektowanej warstwy dymu;
- w wielu punktach, optymalnie w różnych strefach dymowych;
- skierowany w kierunku podłogi (w niektórych sytuacjach w przeszkody które rozbijają strumień powietrza);
- w „ślepych końcach” korytarzy, przy granicach stref pożarowych.

Prędkość przepływu powietrza kompensacyjnego

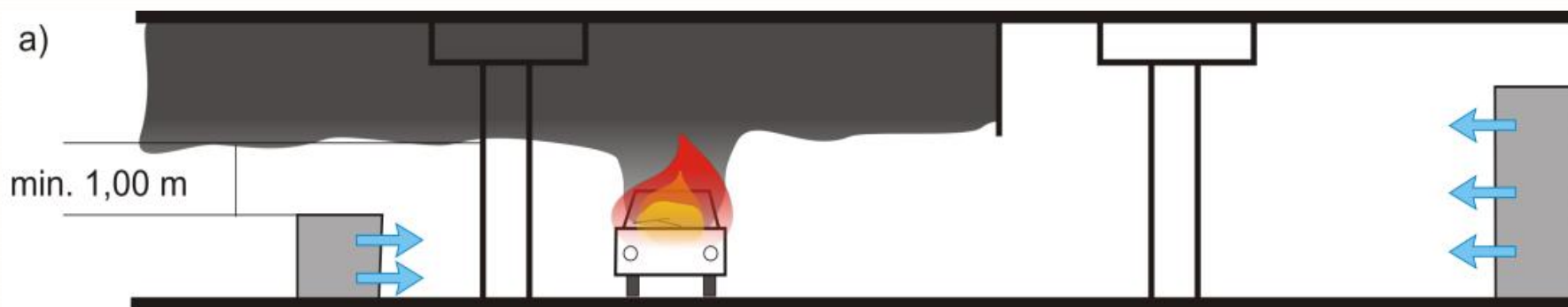
Jaka prędkość zagwarantuje,
że przepływ dymu nie będzie
zaburzony?

Prędkość przepływu powietrza kompensacyjnego

Niska prędkość przepływu powietrza pozwoli na utrzymanie warstwy gorącego dymu pod stropem oddymianej kondygnacji.

Prędkość przepływu powietrza kompensacyjnego

W strefie objętej pożarem co najmniej 1,00 m poniżej warstwy dymu, prędkość maksymalna napływu = 2,00 m/s

W innych strefach dymowych: bez ograniczeń co do lokalizacji, wysokości czy prędkości przepływu, o ile nie wpłynie to niekorzystnie na działanie systemu (konieczna weryfikacja z wykorzystaniem metody CFD).

b)

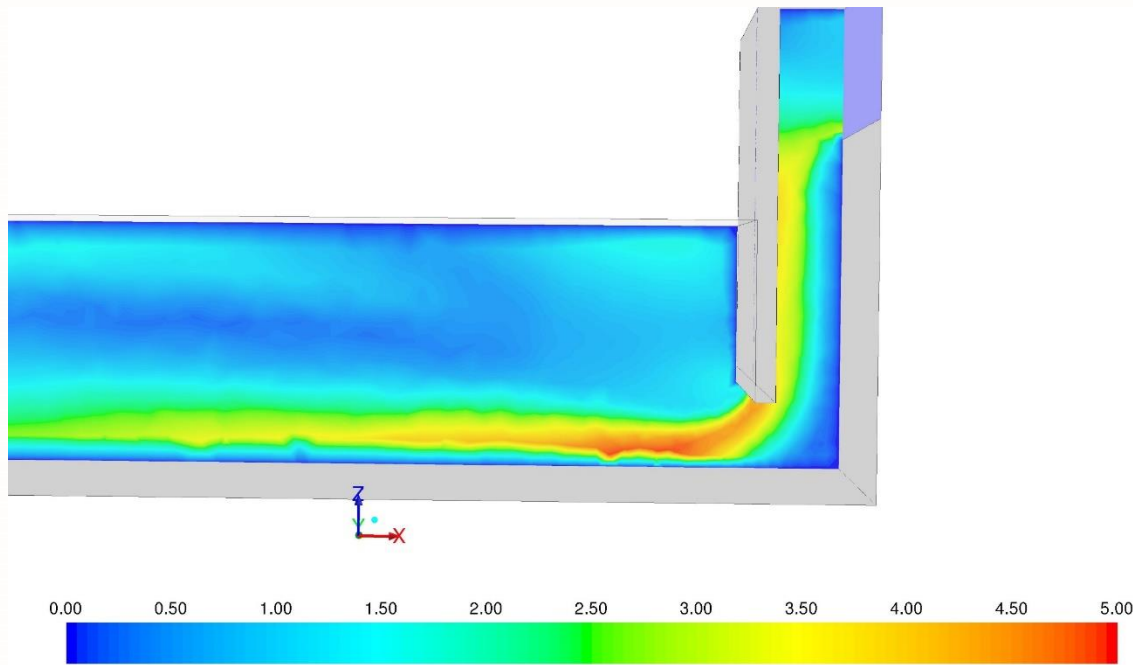

Doprowadzenie powietrza zbyt wysoko lub ze zbyt dużą prędkością powoduje jego zmieszanie z dymem, utratę stratyfikacji oraz w konsekwencji wypełnienie przestrzeni garażu dymem.

Prędkość przepływu powietrza kompensacyjnego

Prędkość przepływu powietrza kompensacyjnego

Podawanie „średniej” prędkości napływu powietrza może być czasem mylące. Często spotyka się sytuację, w której na zakończeniu szachtu napowietrzającego prędkość powietrza przy podłodze jest zdecydowanie wyższa niż na szczycie kratki. Rozwiązaniem są komory rozprężne lub perforowane siatki wyrównujące przepływ.

Jaka prędkość zagwarantuje, że przepływ dymu nie będzie zaburzony?

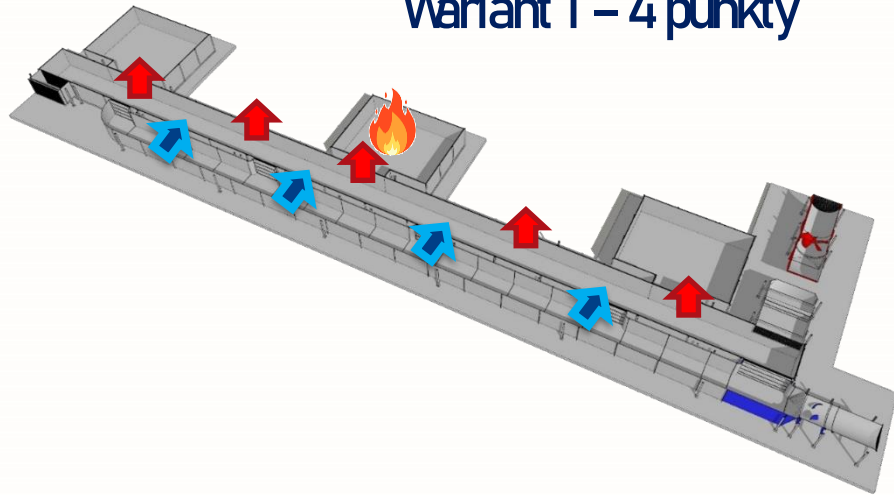
Odpowiedź: przywołana w NFPA204 prędkość 1 m/s wydaje się być dość bezpiecznym założeniem. Niestety, w wielu przypadkach jest to zbyt kosztowny kompromis, niemożliwy do osiągnięcia...

Wentylacja poprzeczna

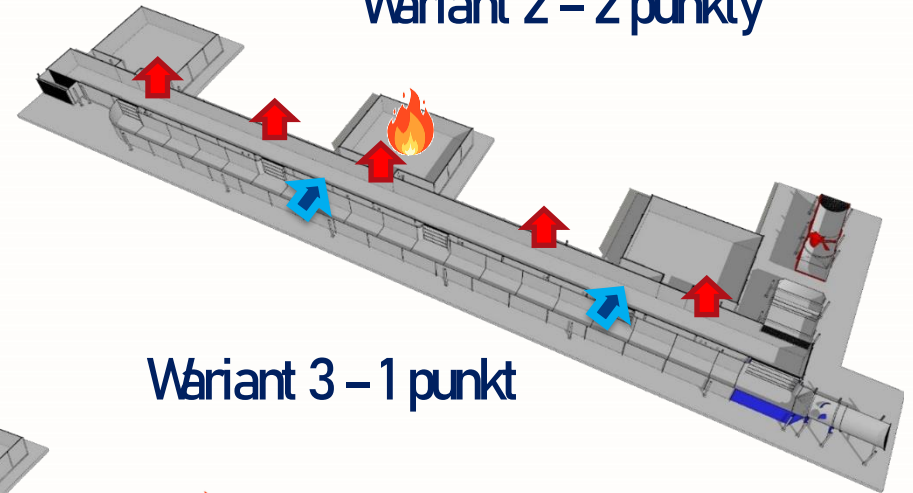

Wpływ liczby i lokalizacji punktów nawiewnych

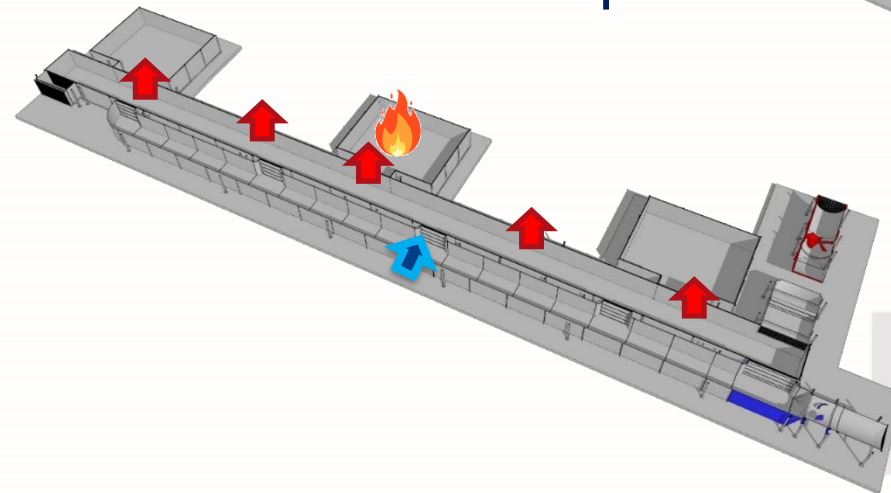
Wariant 1 – 4 punkty

Wariant 2 – 2 punkty

Wariant 3 – 1 punkt

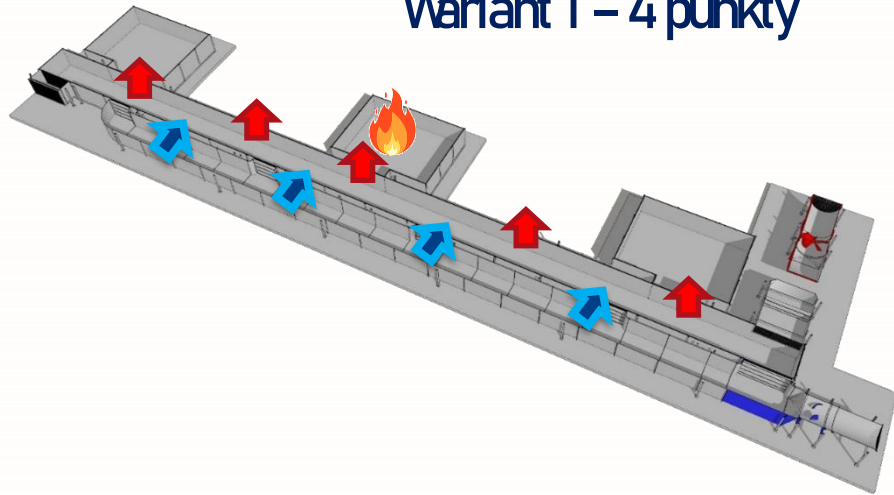

Wentylacja poprzeczna

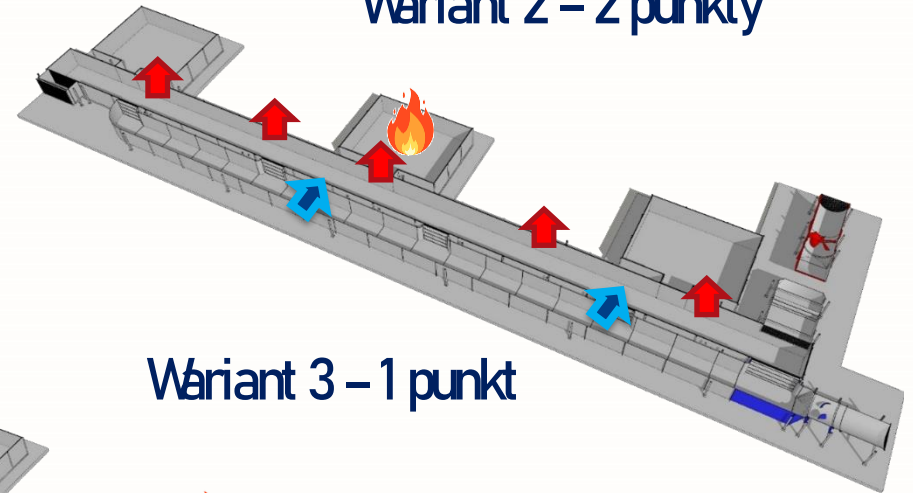

Wpływ liczby i lokalizacji punktów nawiewnych

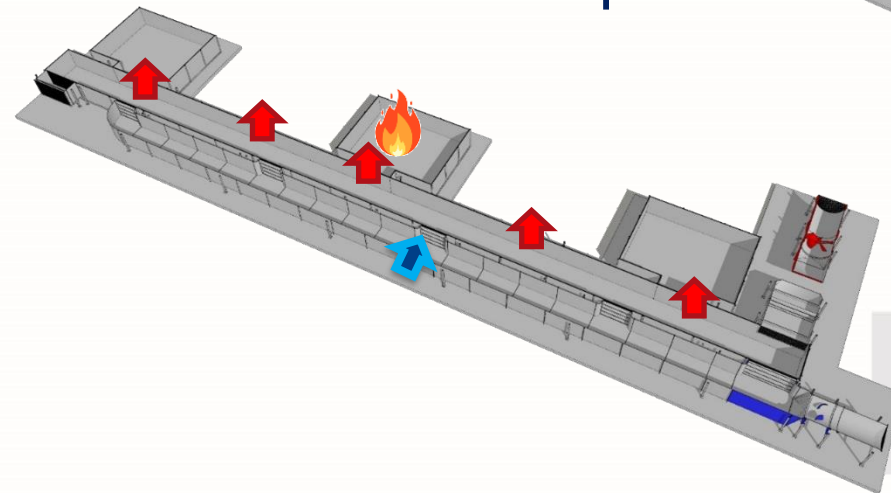
Wariant 1 – 4 punkty

Wariant 2 – 2 punkty

Wariant 3 – 1 punkt

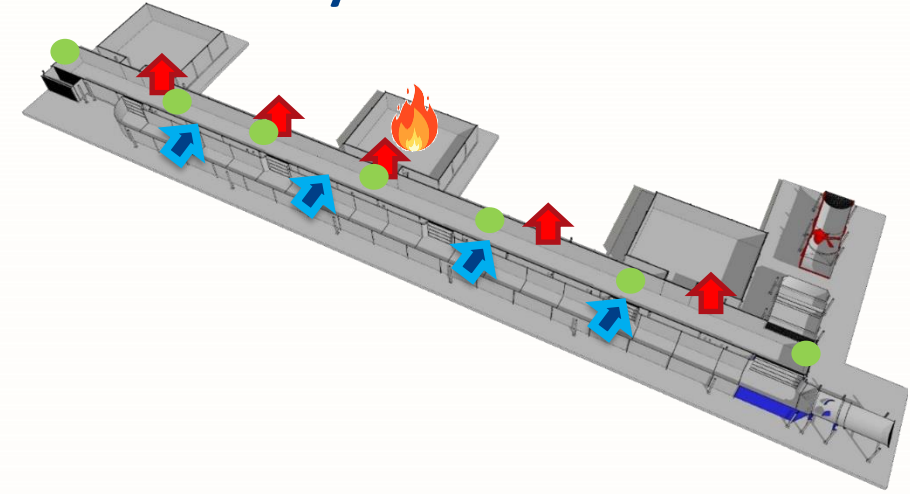
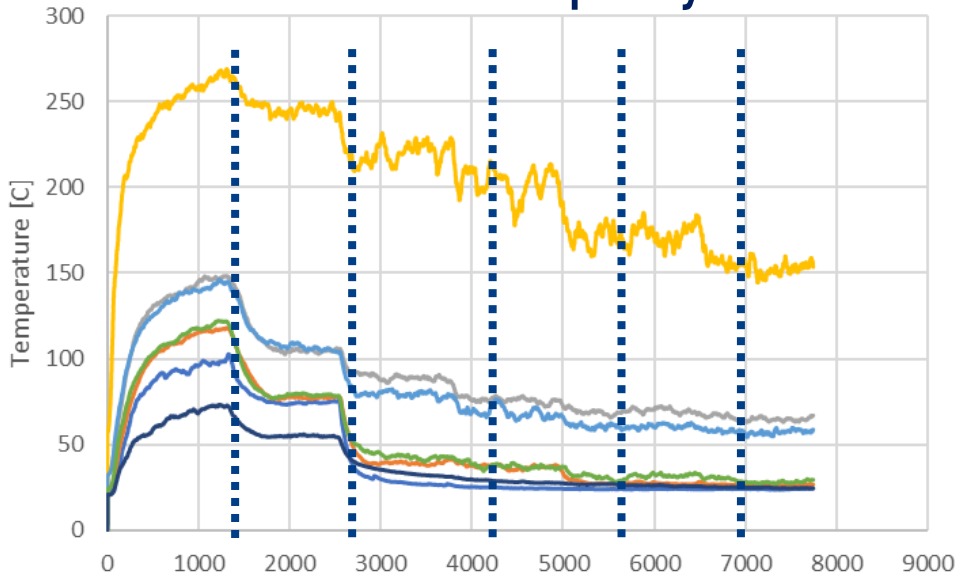

Wentylacja poprzeczna

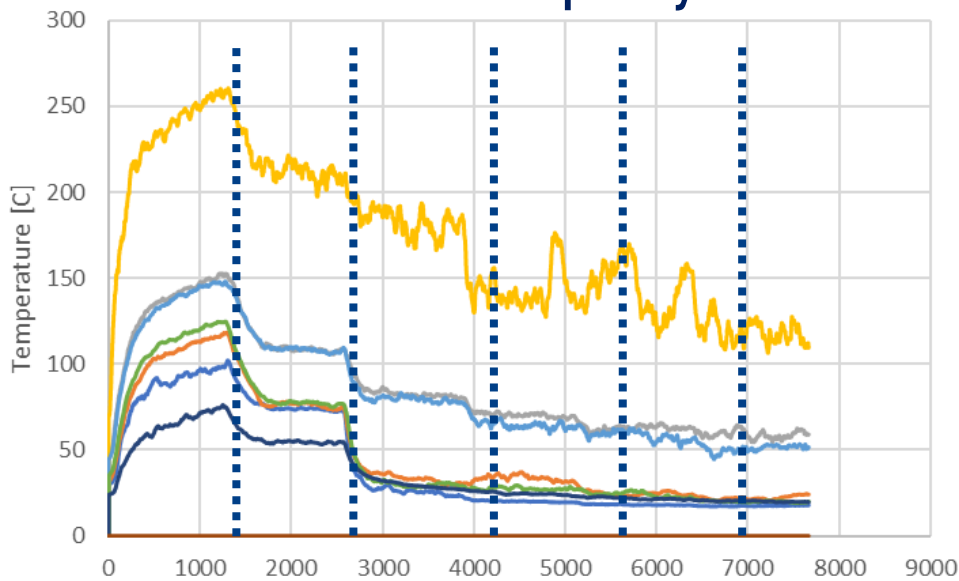
Wpływ liczby i lokalizacji punktów nawiewnych

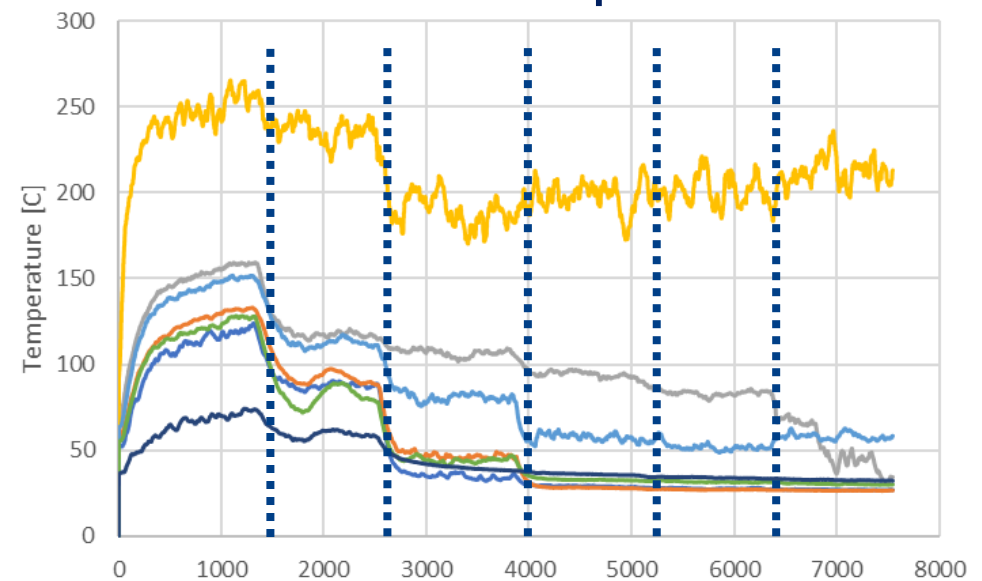
Wariant 1 – 4 punkty

Wariant 2 – 2 punkty

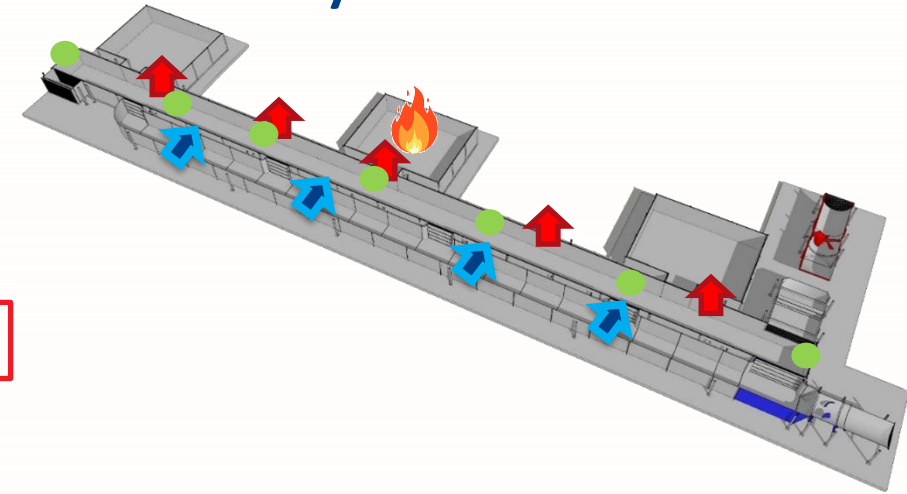
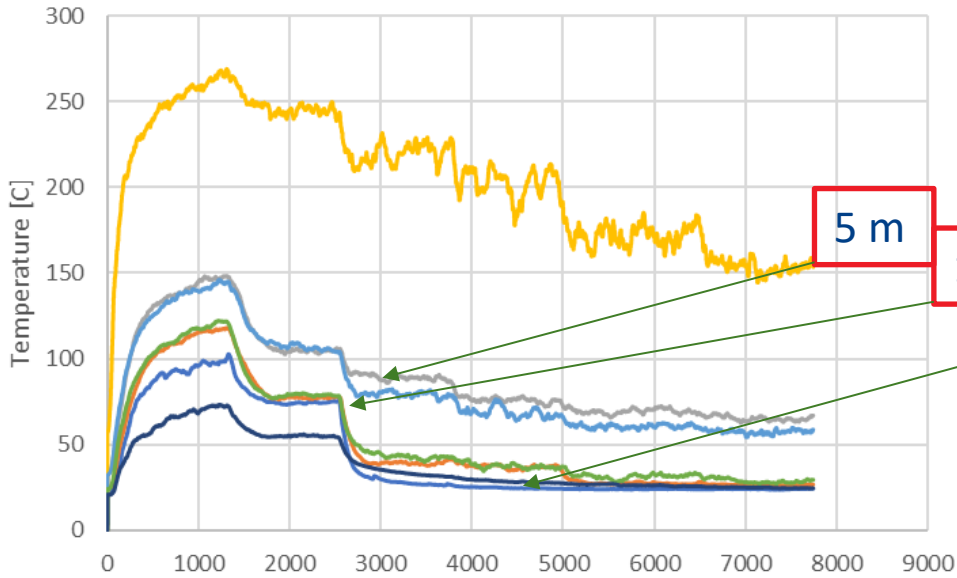

Wariant 3 – 1 punkt

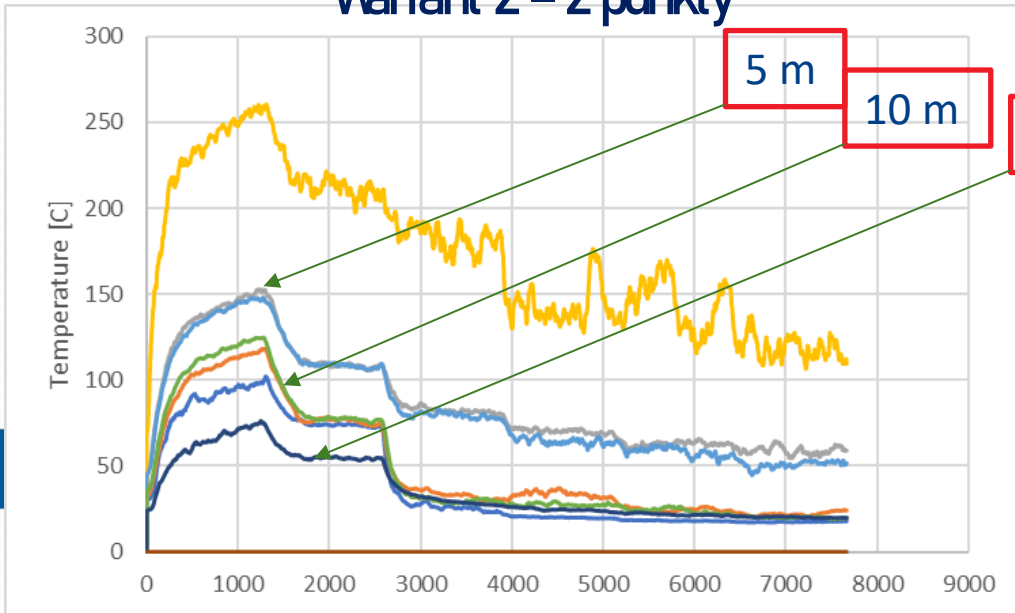

Wentylacja poprzeczna

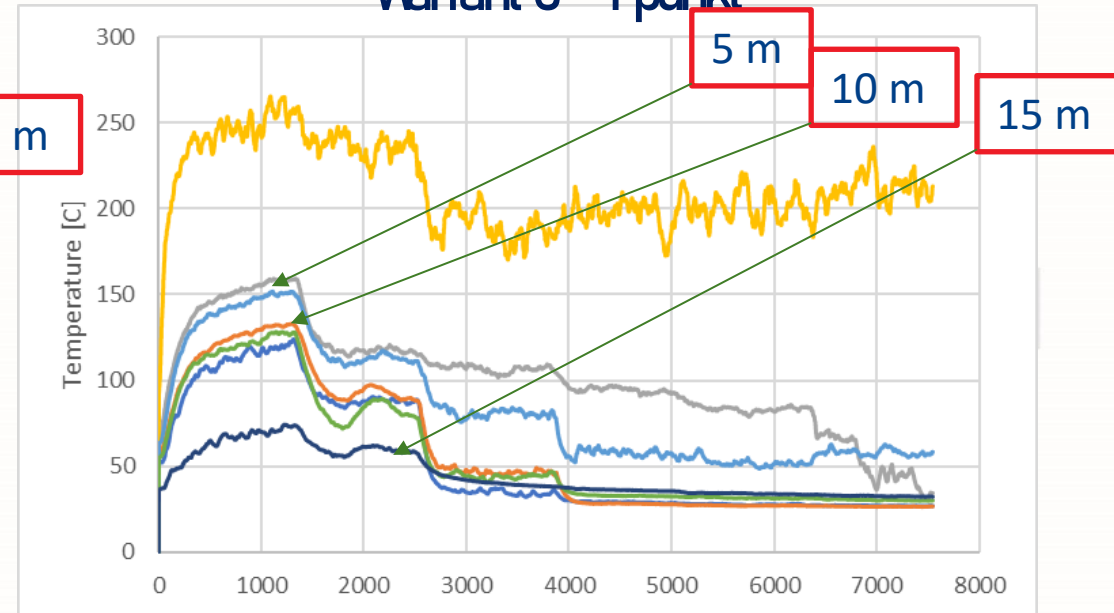
Wpływ liczby i lokalizacji punktów nawiewnych

Wariant 2 – 2 punkty

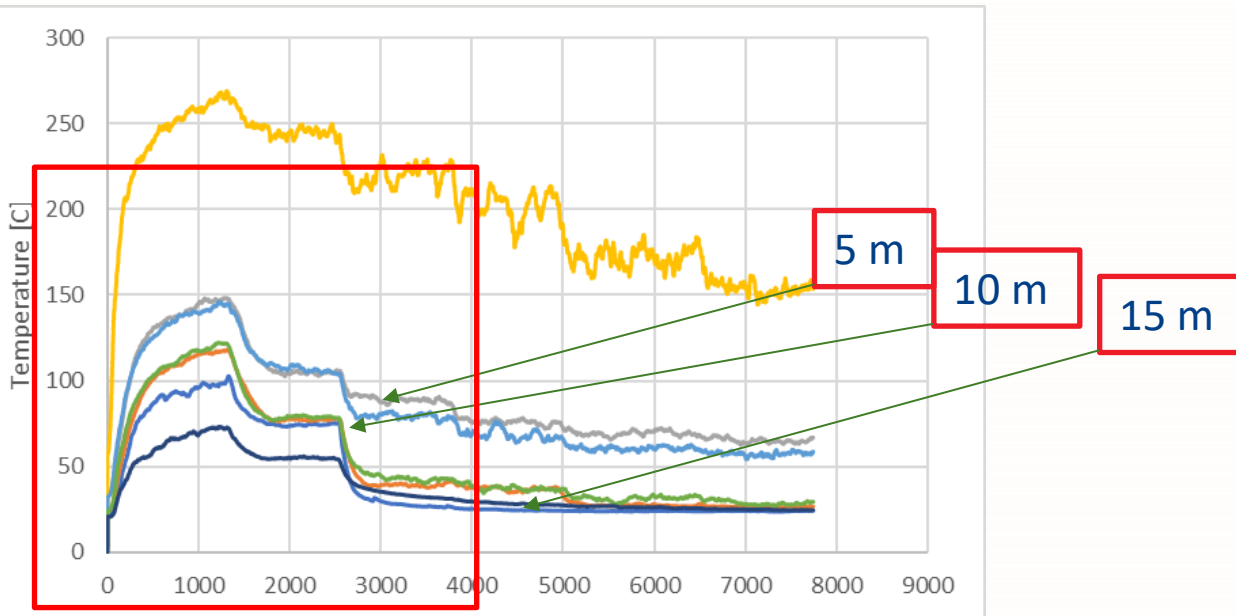
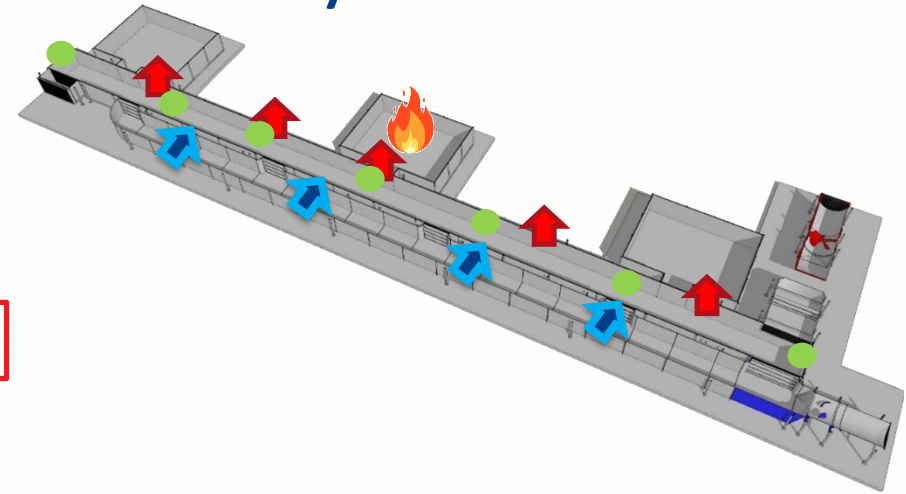

Wariant 3 – 1 punkt

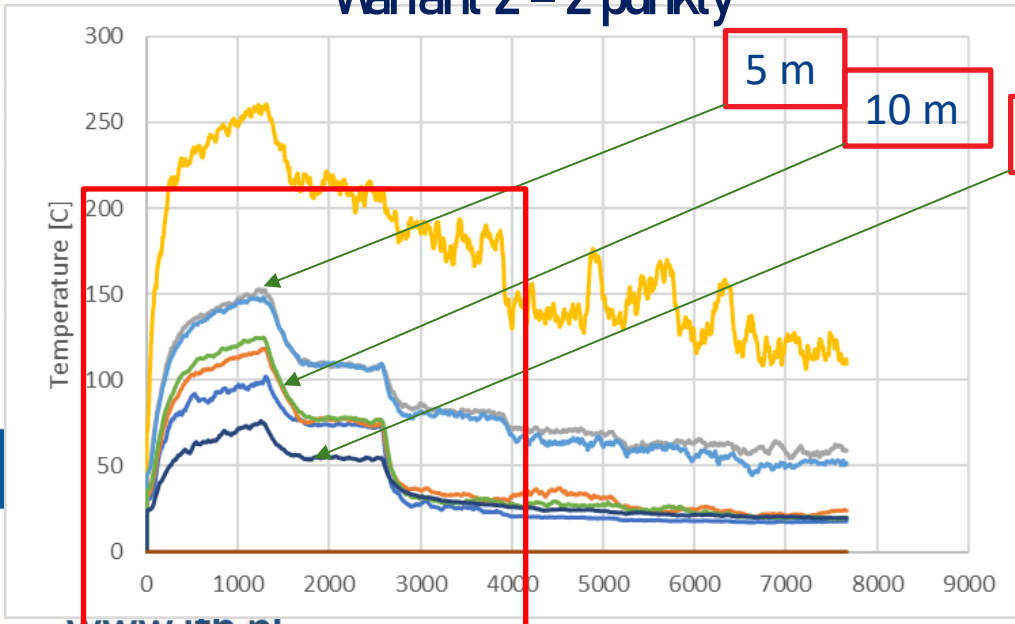

Wentylacja poprzeczna

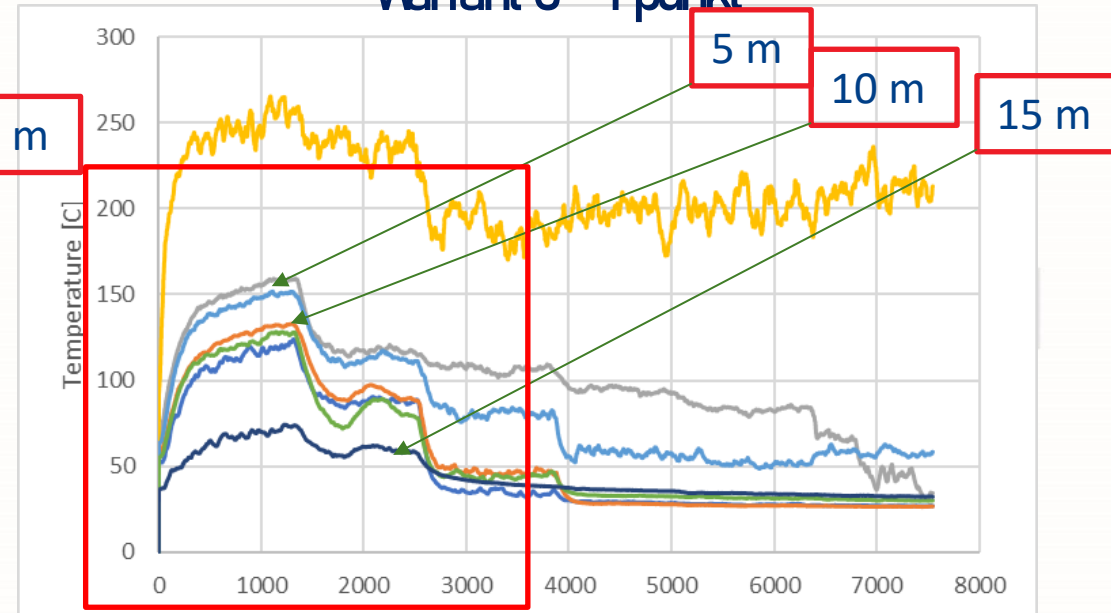
Wpływ liczby i lokalizacji punktów nawiewnych

Wariant 2 – 2 punkty

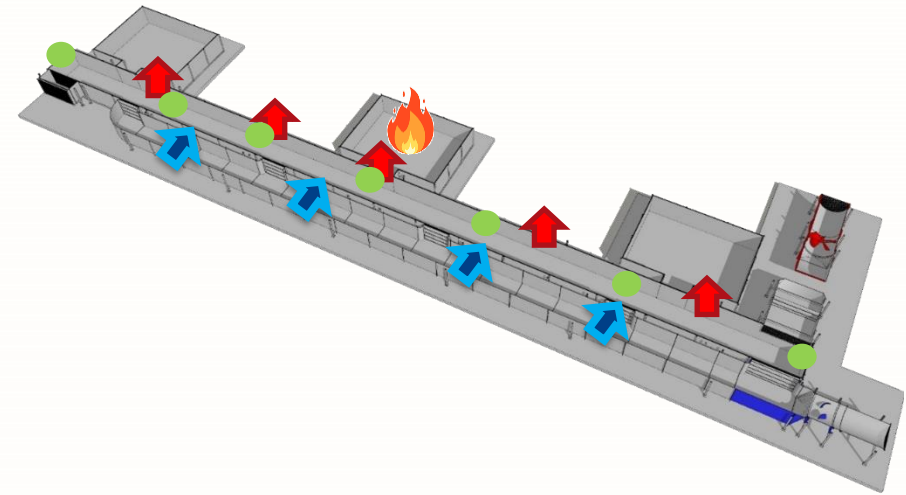
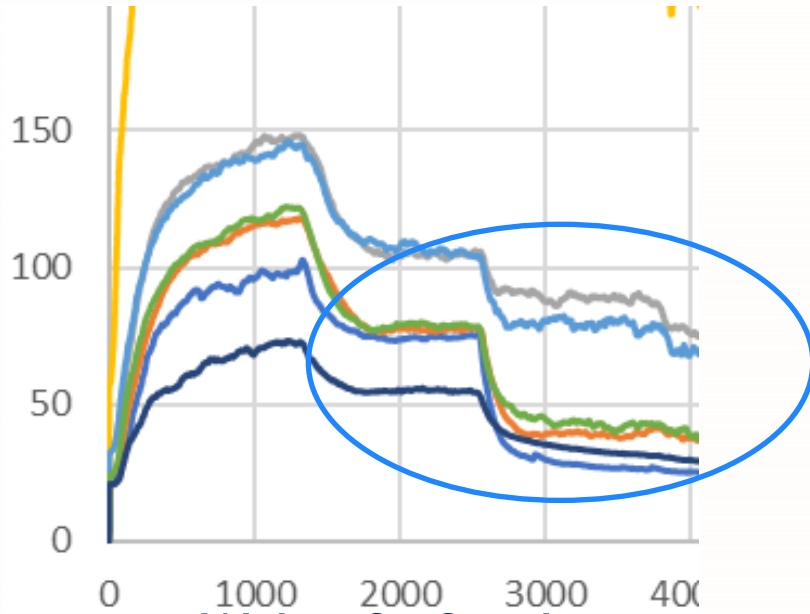

Wariant 3 – 1 punkt

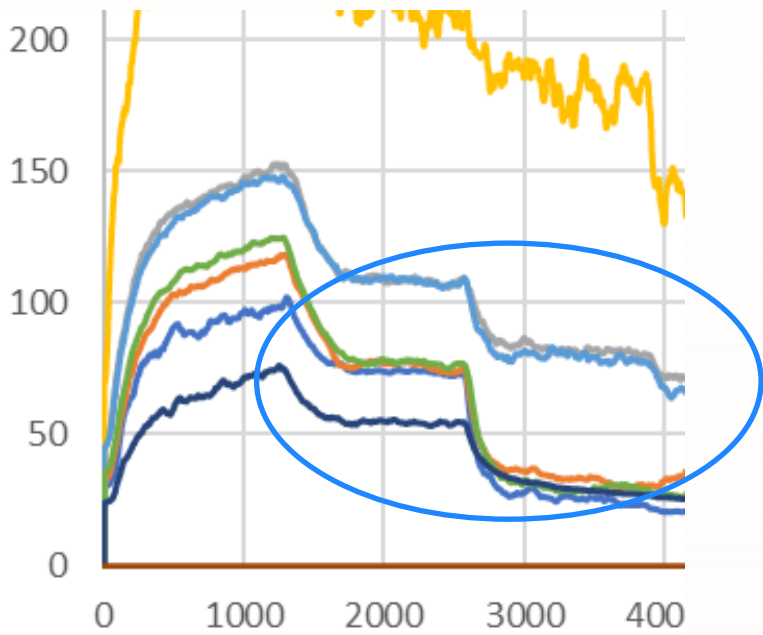

Wentylacja poprzeczna

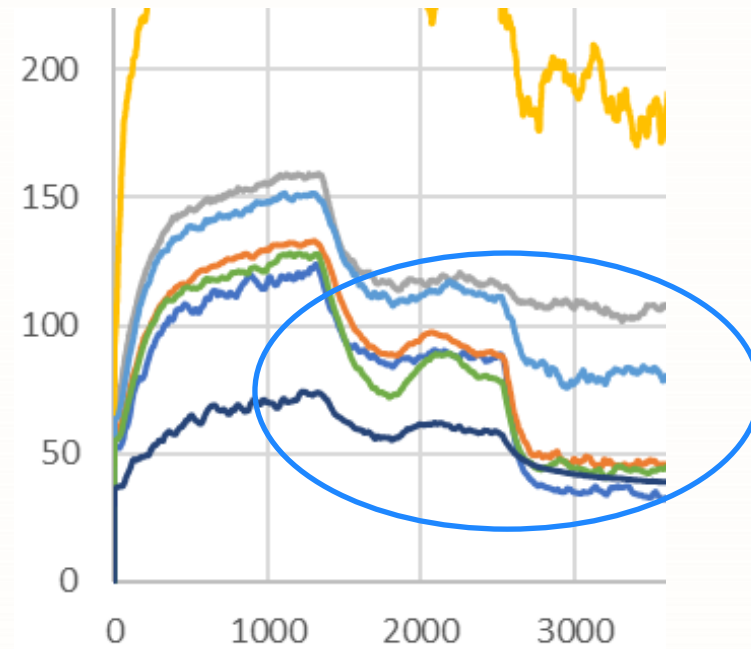
Wariant 1 – 4 punkty

Wariant 2 – 2 punkty

Wariant 3 – 1 punkt

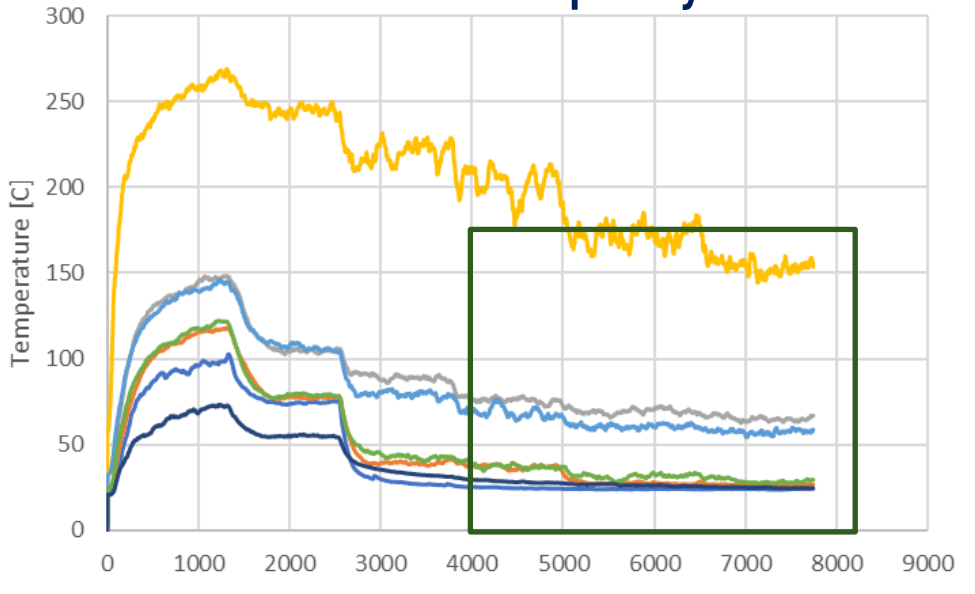
ww

Wentylacja poprzeczna

Wpływ liczby i lokalizacji punktów nawiewnych

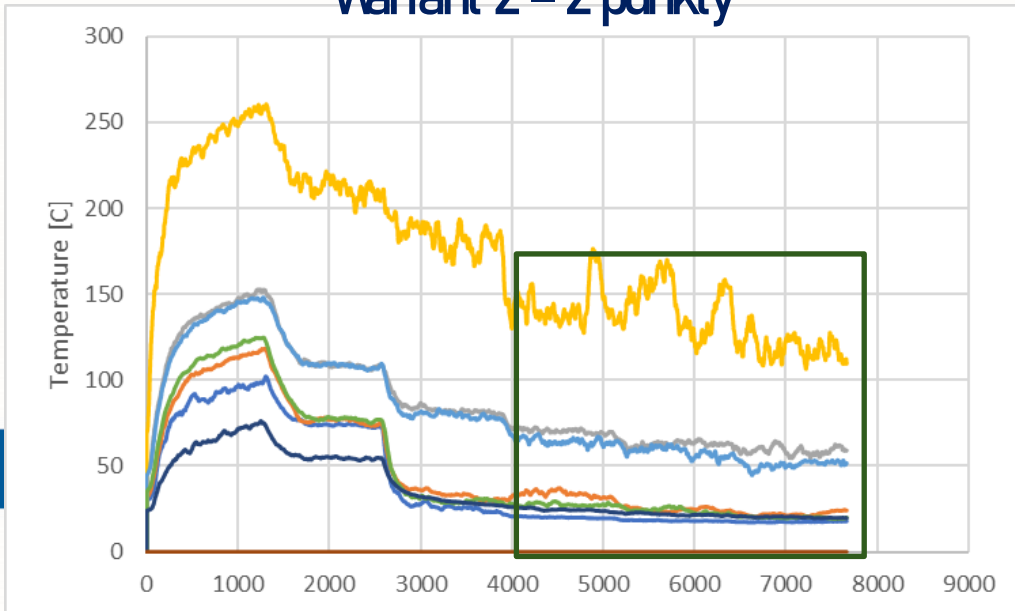

Wariant 1 – 4 punkty

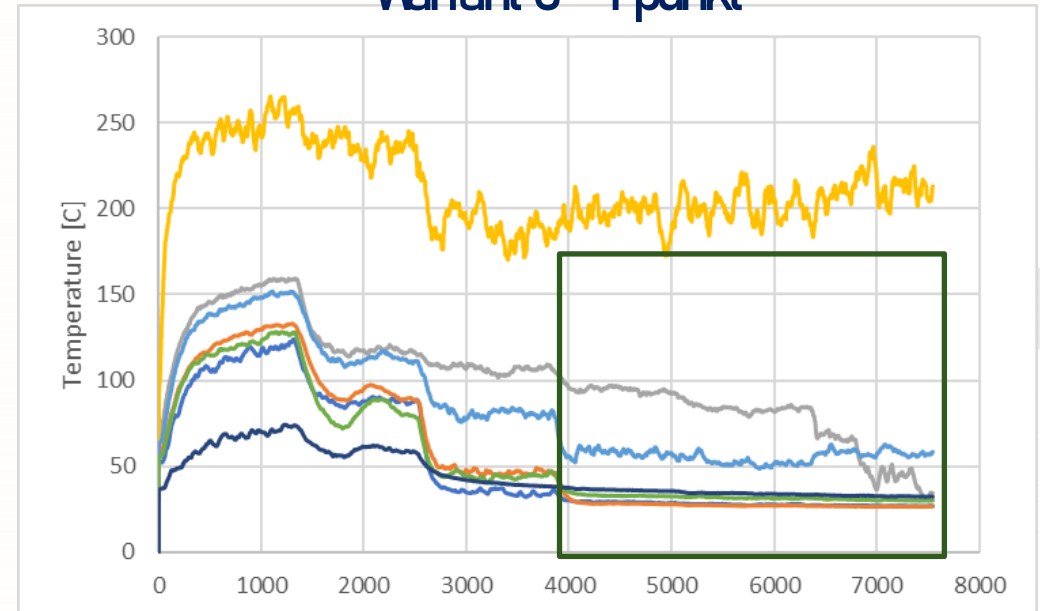

W przypadku pożaru o mocy 400 kW zwiększenie mocy nie powoduje zmiany intensywności profilu temperatury 5, 10 lub 15 m od pożaru w obu kierunkach

Wariant 2 – 2 punkty

Wariant 3 – 1 punkt

Wentylacja poprzeczna

Oddziaływanie napływającego powietrza na warstwę dymu

Punkt
nawiewny

Wentylacja poprzeczna

Oddziaływanie napływającego powietrza na warstwę dymu w zależności od liczby punktów nawiewnych

Wariant 1 – 4 punkty

Wariant 2 – 2 punkty

Wariant 3 – 1 punkt

Wentylacja poprzeczna

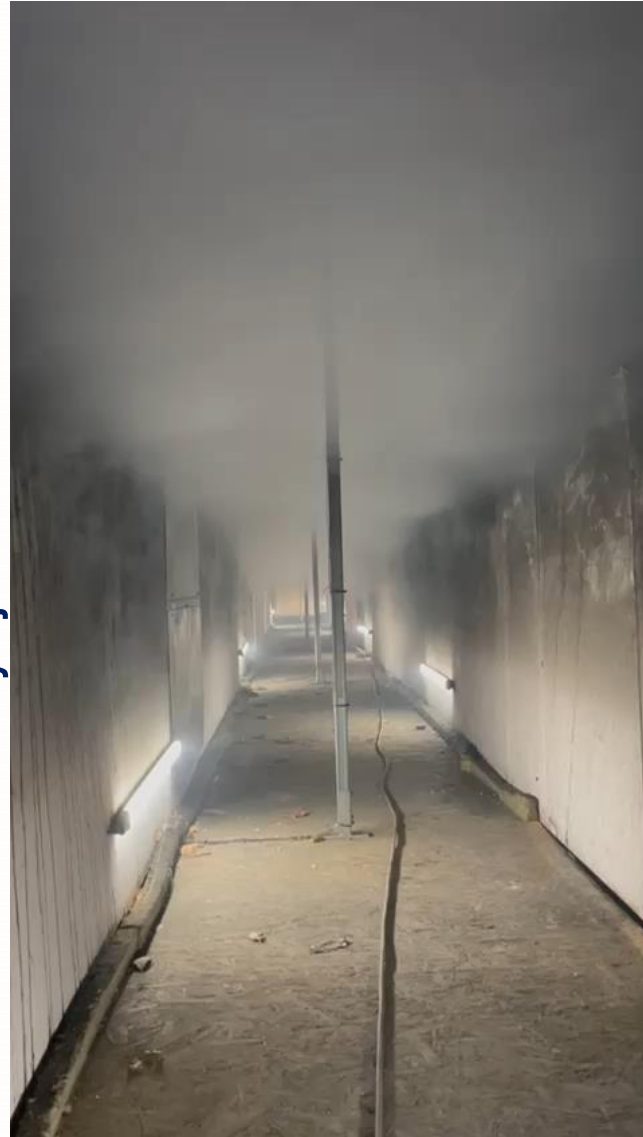
Oddziaływanie napływającego powietrza na warstwę dymu w zależności od liczby punktów nawiewnych

Wydajność 20%

Wydajność 50%

Wydajność 100%

Wnioski dot. strategii napowietrzania

Kluczowym aspektem wpływającym na skuteczność systemu jest:

- Opracowanie prawidłowej strategii dopływu powietrza
- Zapewnienie płynnego rozruchu systemu
- Dobór odpowiedniej wysokości otworów doprowadzających powietrze kompensacyjne,
- Prawidłowe rozmieszczenie punktów dopływu powietrza kompensacyjnego
- Prędkość napływającego powietrza nie większa niż 1 m/s
- Zapewnienie równomiernego wypływu z otworów wentylacyjnych (perforacja, lamele kierujące przepływ w dół)
- Dostosowanie instalacji wentylacji oddymiającej zgodnie z projektem systemu wentylacji oddymiającej

Bezpieczeństwo pożarowe poziomych dróg ewakuacyjnych

Elementy mające kluczowy wpływ na parametry środowiska w czasie pożaru:

- System wentylacji pożarowej i jego rodzaj: poprzeczny, podłużny, mieszany
- Strategia doprowadzenia powietrza kompensacyjnego: lokalizacja i liczba punktów oraz prędkość nawiewu
- **Wydajność systemu wentylacji pożarowej**
- **Zastosowane systemy SUG**

Bezpieczeństwo pożarowe poziomych dróg ewakuacyjnych

Systemy SUG poddane testom przy współdziałaniu z instalacją wentylacji pożarowej:

- Instalacja tryskaczowa
- Instalacja mgłowa niskiego ciśnienia
- Instalacja mgłowa wysokiego ciśnienia

UWAGA: Nie badano efektywności oddziaływania SUG na zdolność gaszenia pożaru a jedynie wpływ na parametry środowiska w przestrzeni korytarza.

Badane systemy SUG

Instalacja tryskaczowa

1 dysza,

ciśnienie robocze 1 bar

współczynnik k- 80

Wydatek - ~ 80 l/min

Mgła niskociśnieniowa

1 dysza,

ciśnienie robocze 8 bar

współczynnik k- 16,7

Wydatek - ~ 47 l/min

Badane systemy SUG

Mgła wysokociśnieniowa

1 dysza,

ciśnienie robocze 60 bar

współczynnik k- 1,9

Wydatek - ~15 l/min

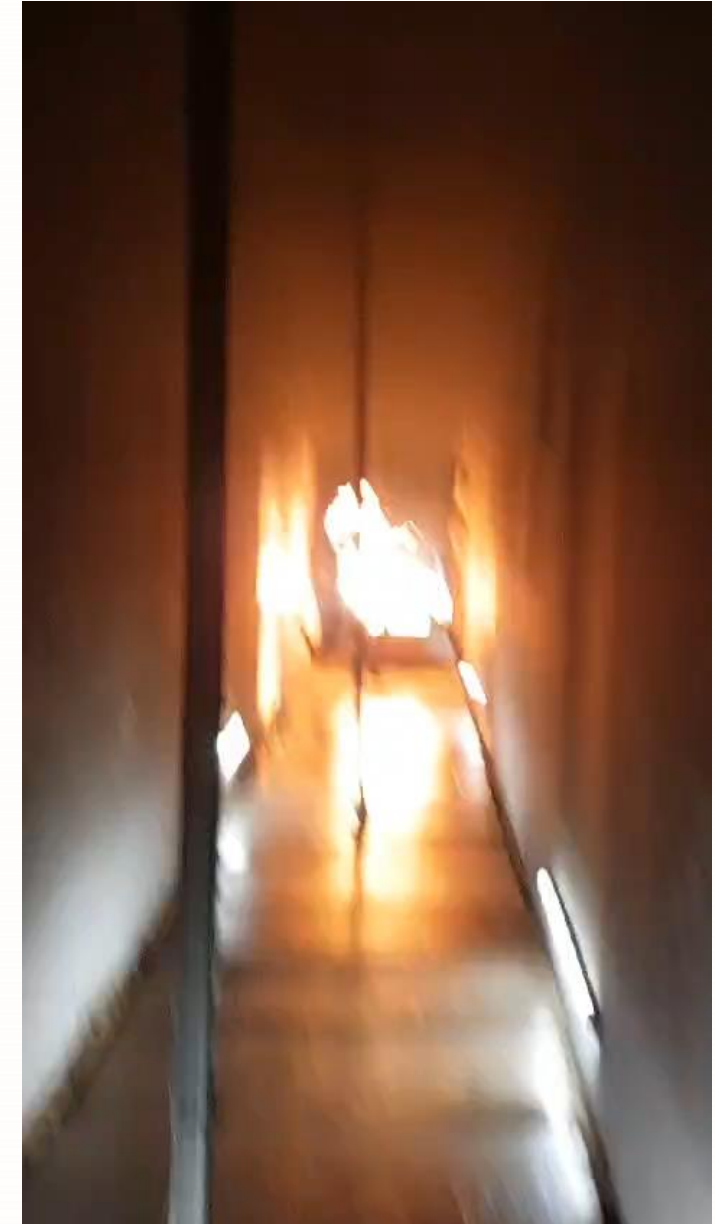
Systemy SUG

Mgła wysokociśnieniowa

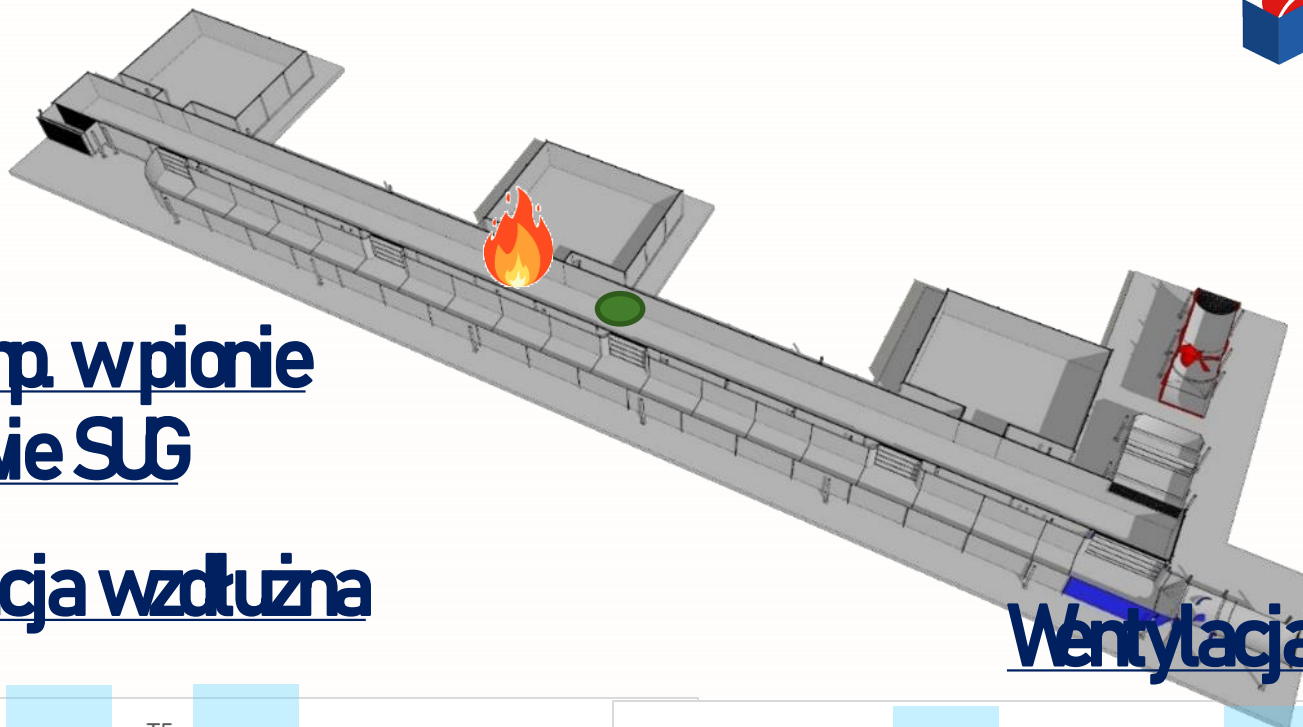
Tryskacz

Mgła niskociśnieniowa

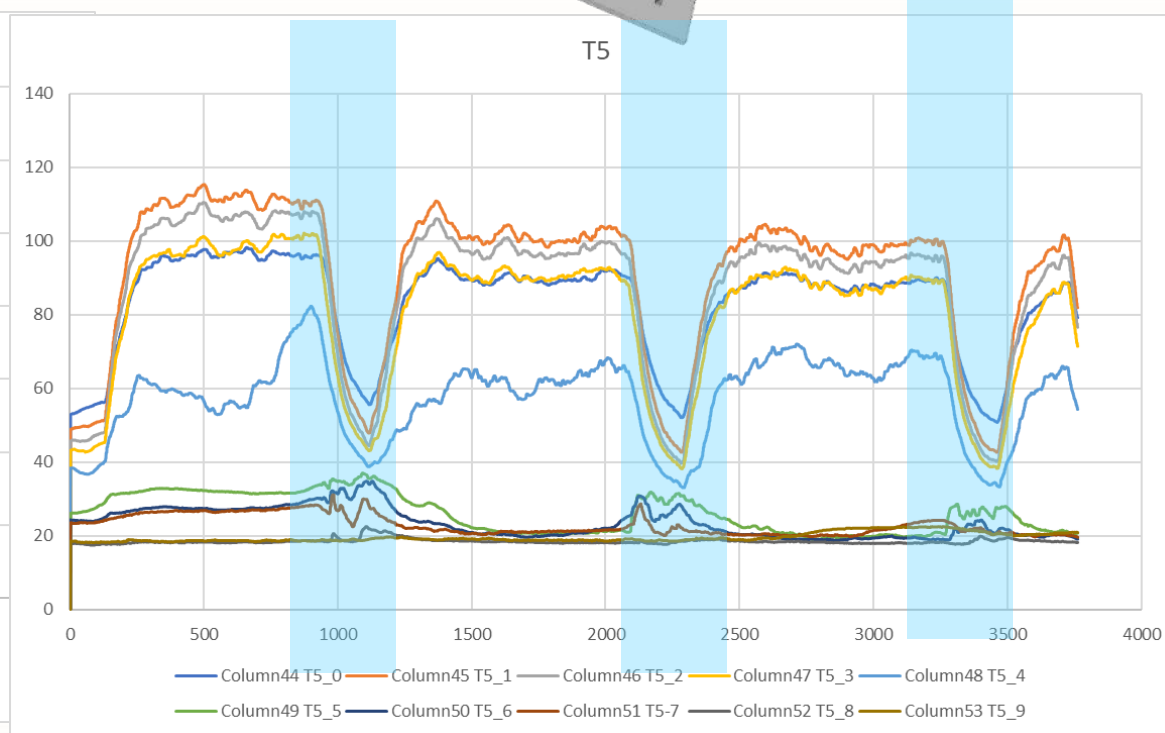
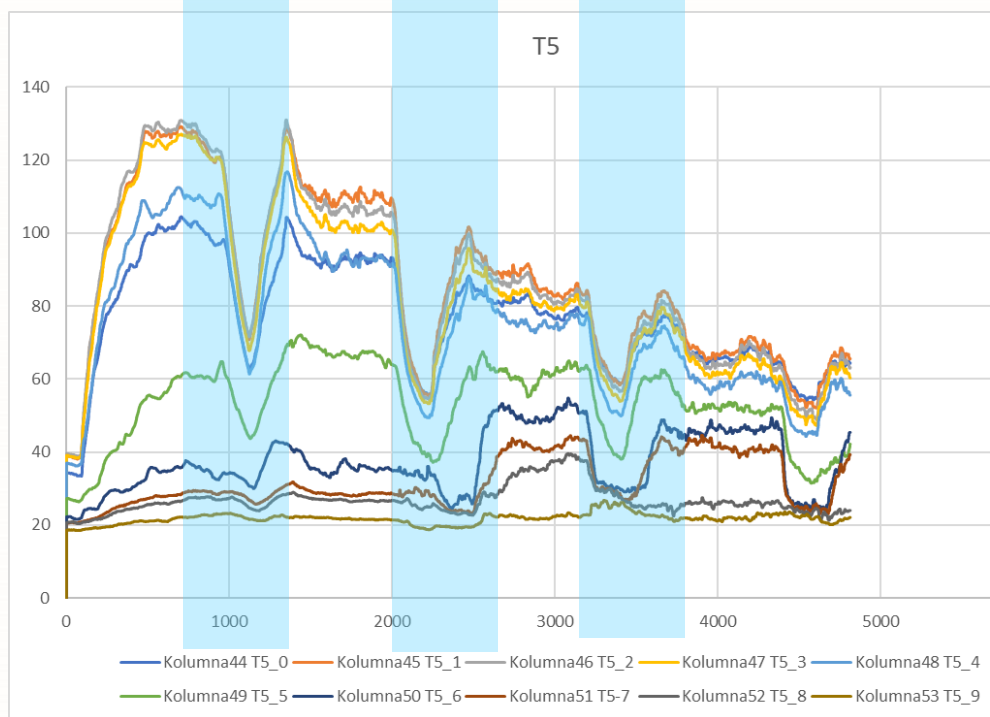
Mgła niskociśnieniowa

Rozkład temp. w pionie w sąsiedztwie SUG

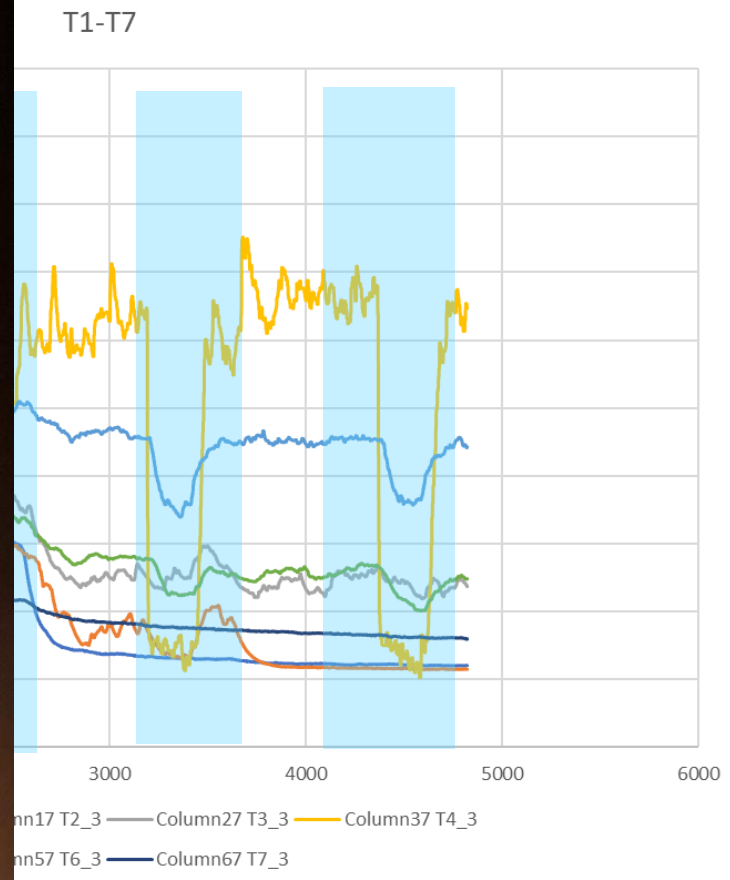
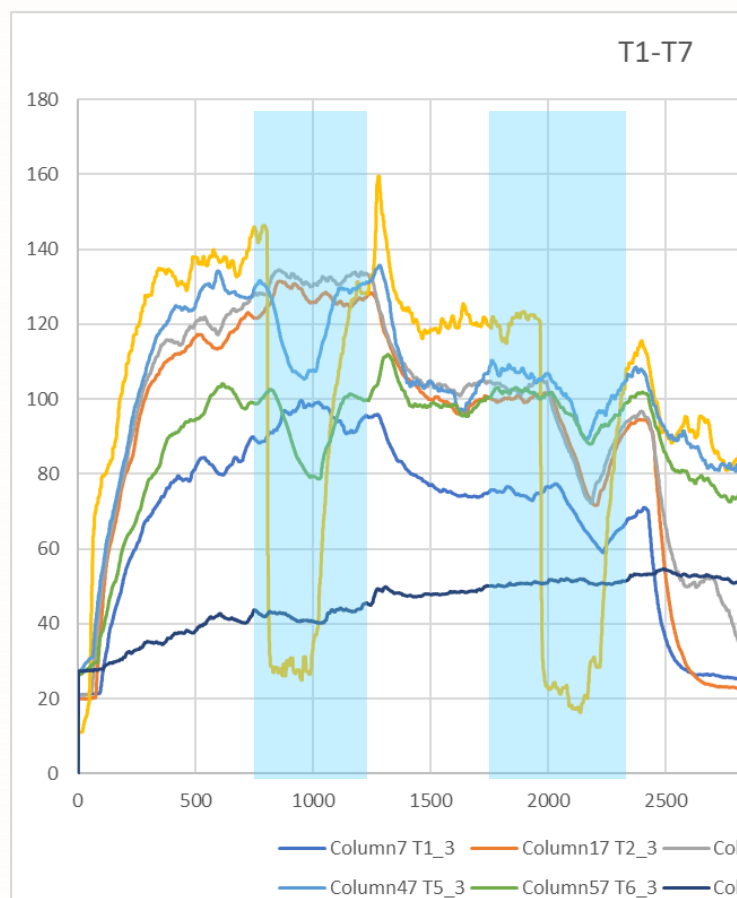
Wentylacja wzdłużna

Wentylacja poprzeczna

Instalacja tryskaczowa

Rozkład temp. wzdłuż korytarza na wys. 2 m

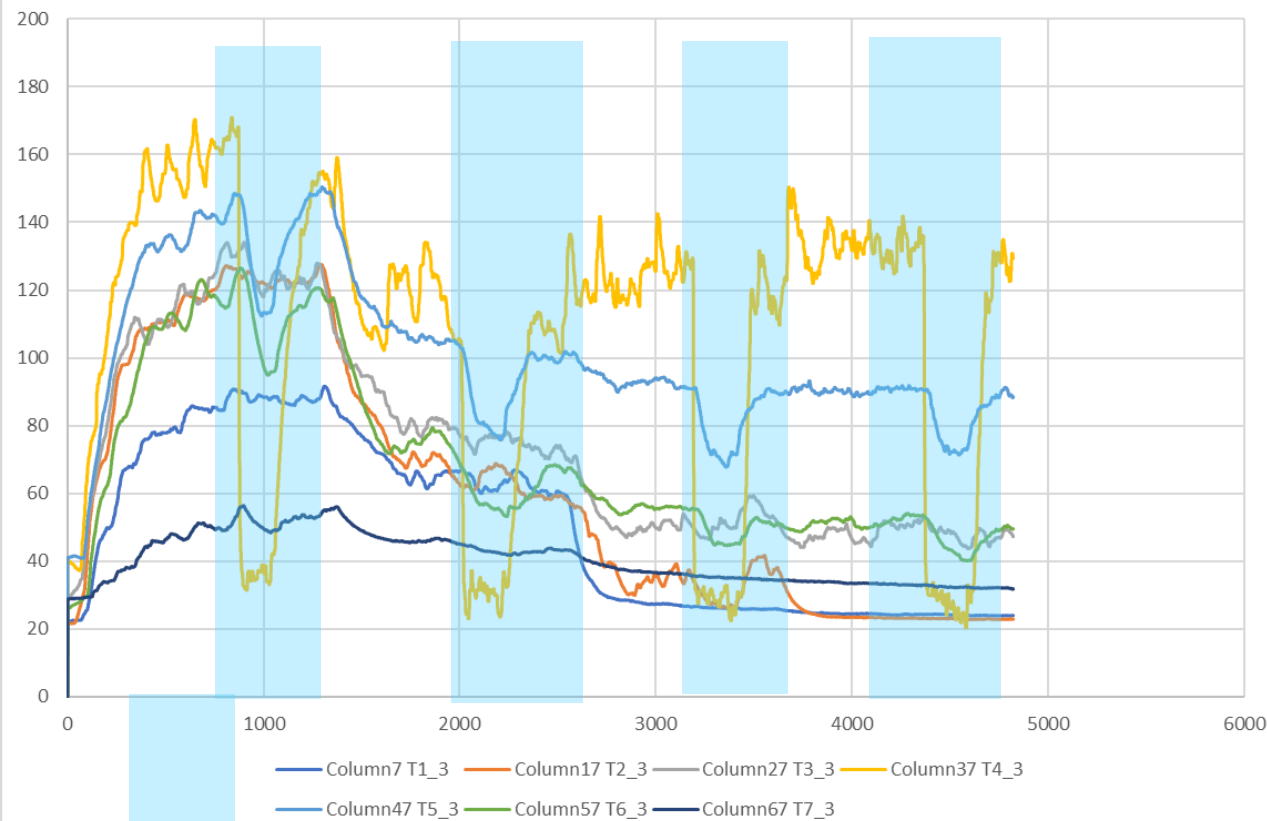
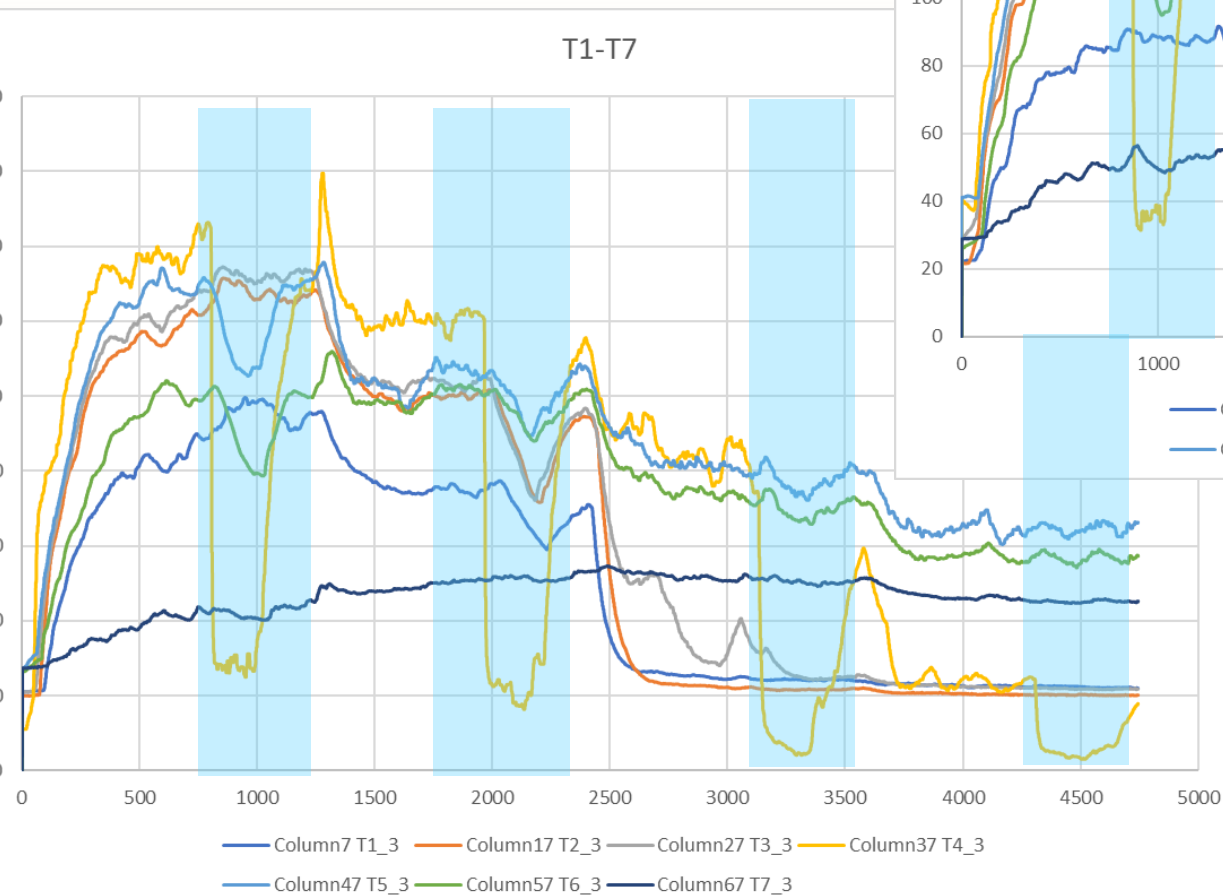
Wentylacja poprzeczna

Instalacja tryskaczowa

Rozkład temp. wzdłuż korytarza na wys. 2 m

T1-T7

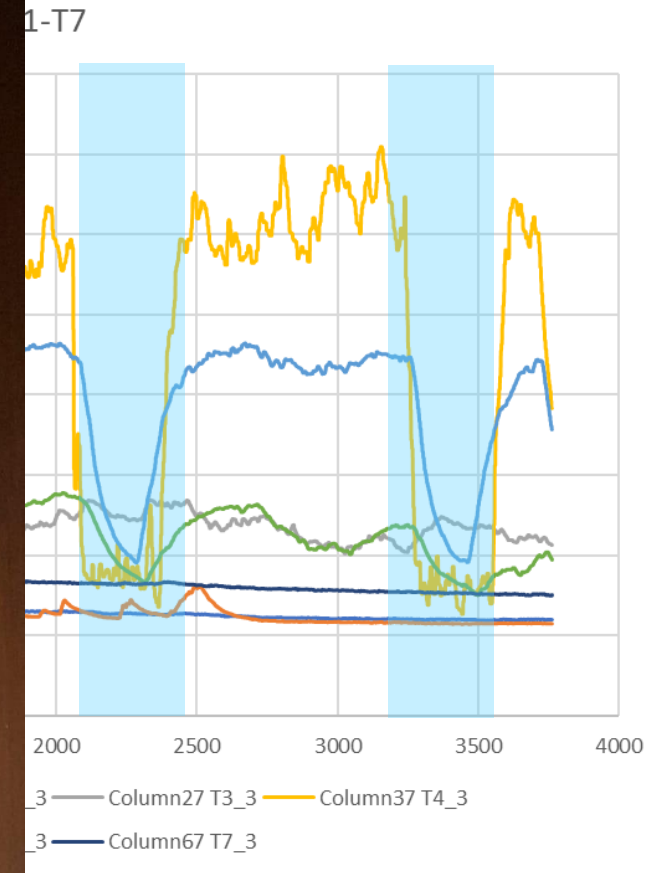
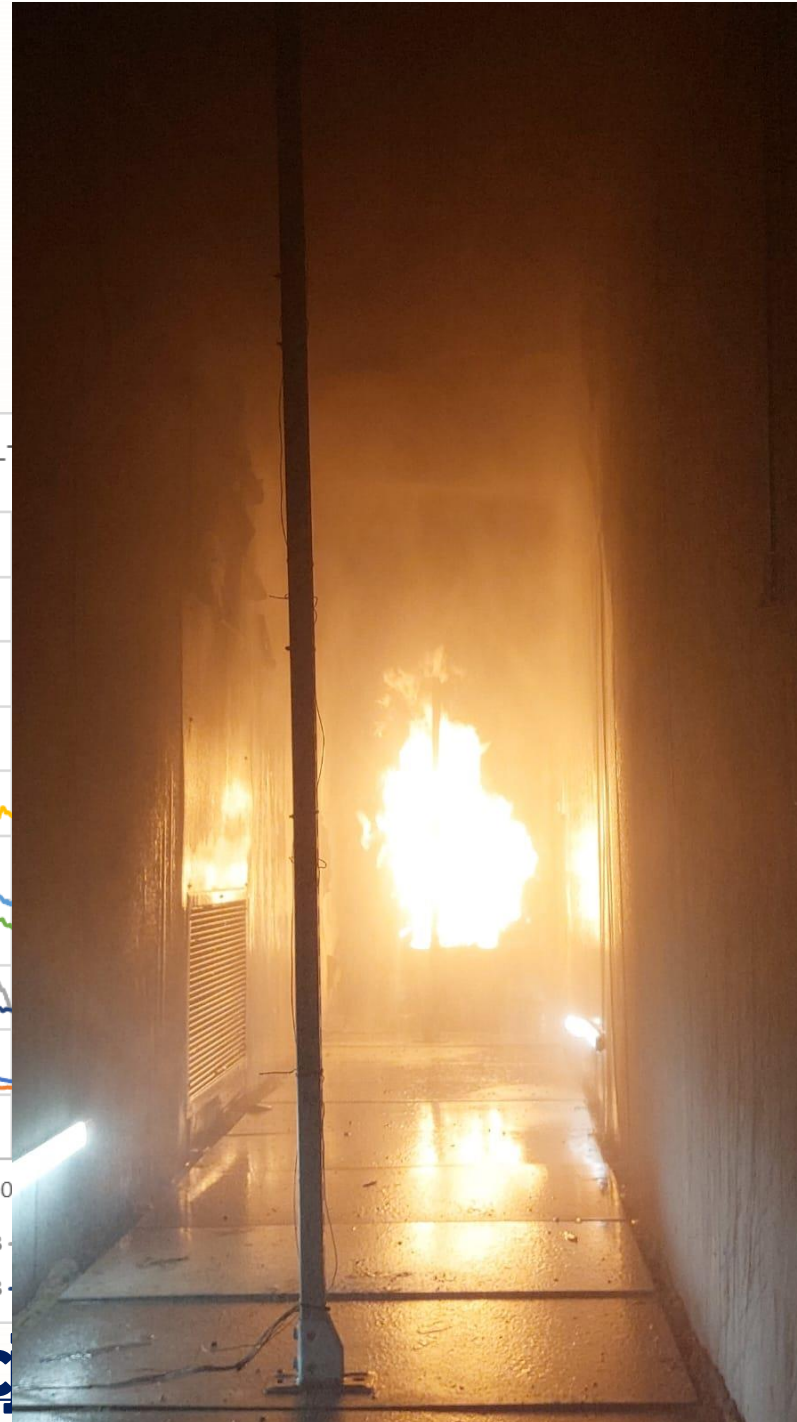
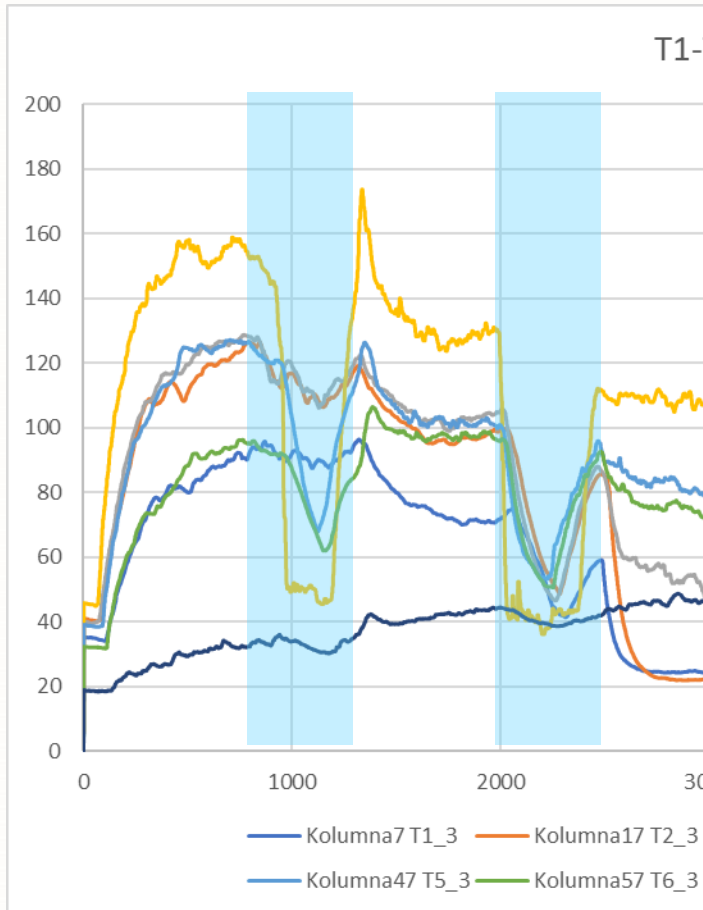
T1-T7

Wentylacja poprzeczna

Mgła niskociśnieniowa

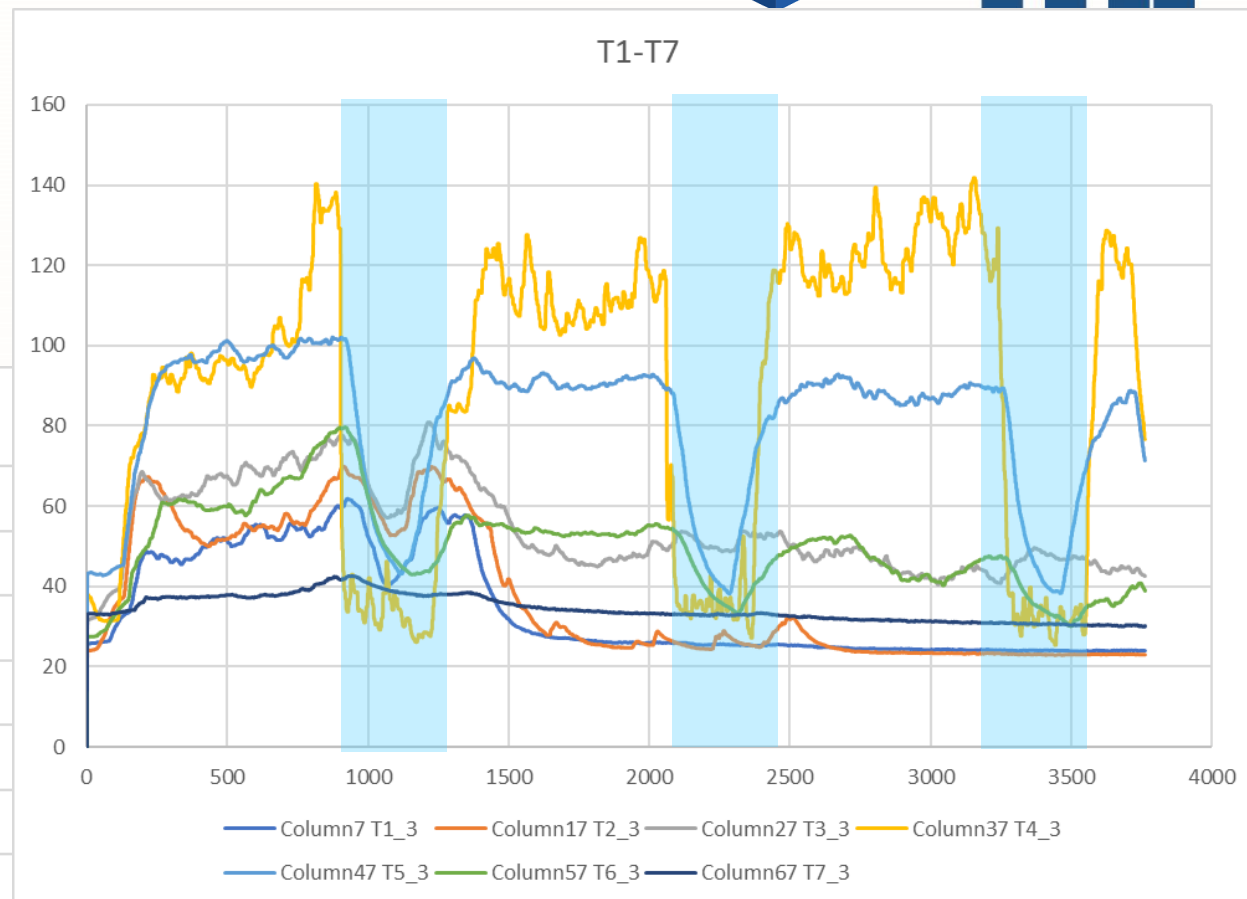
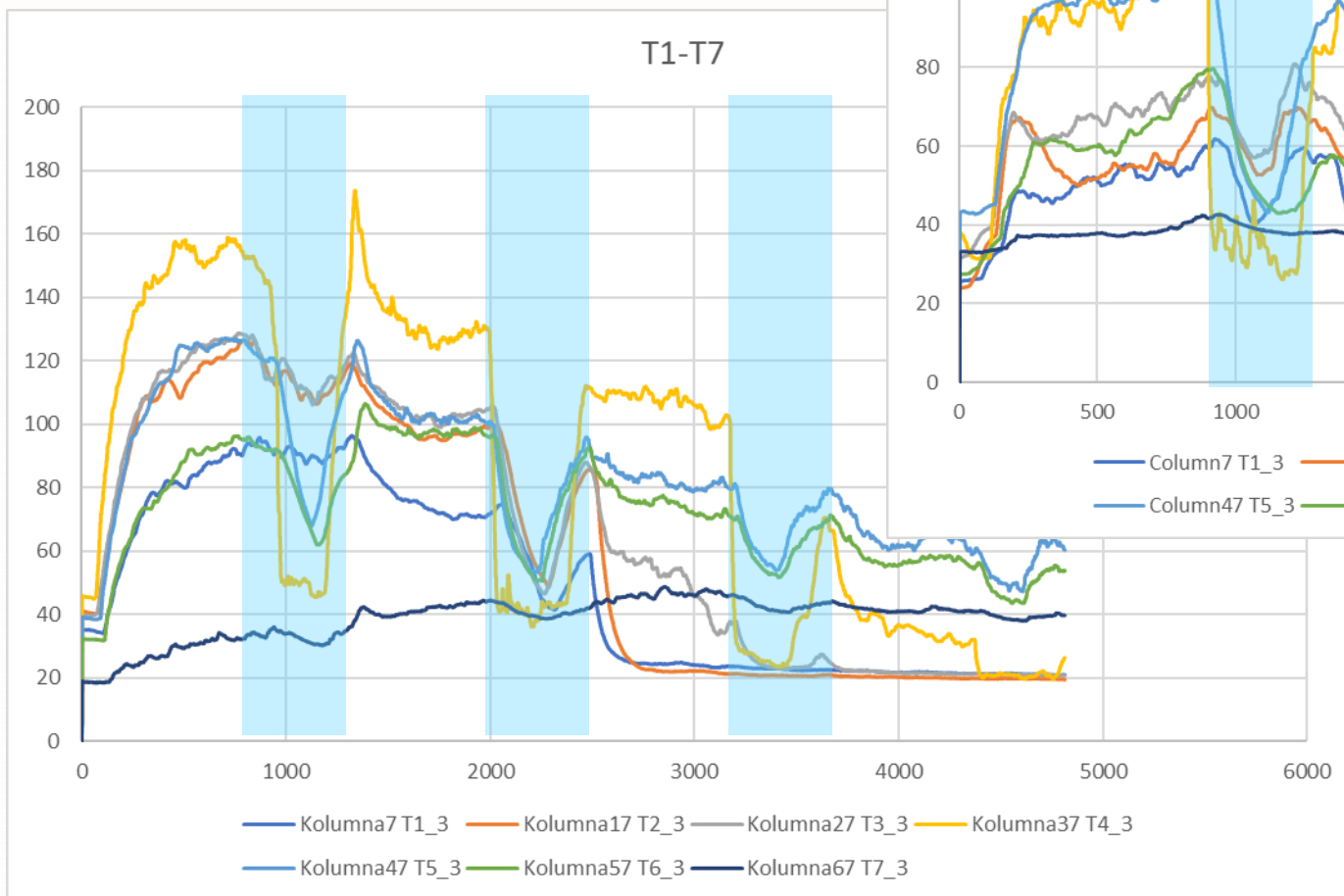
Rozkład temp. wzdłuż korytarza na wys. 2 m

Wentylacja poprzeczna

Mgła niskociśnieniowa

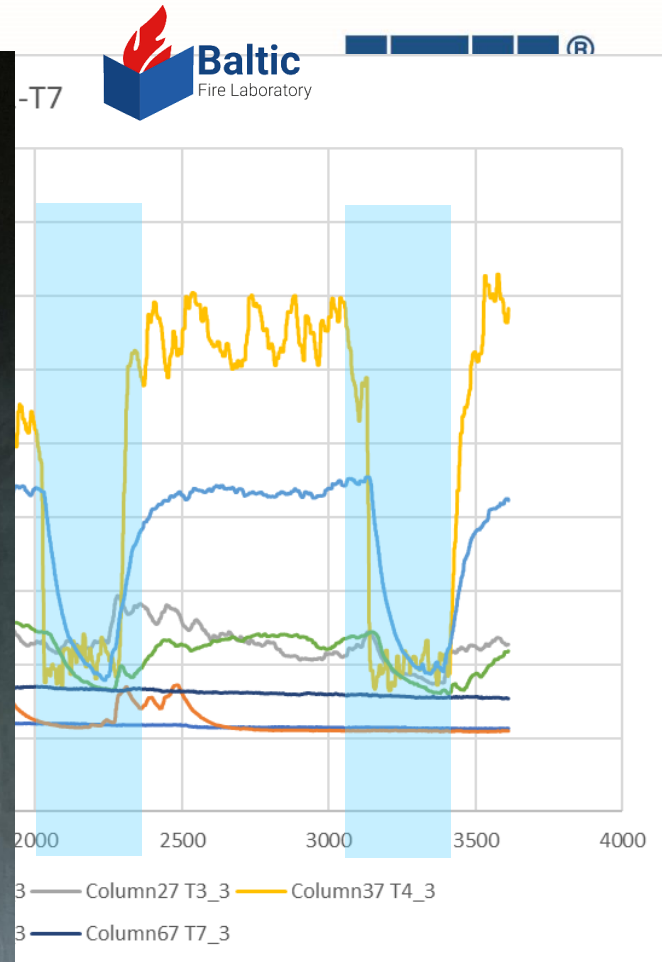
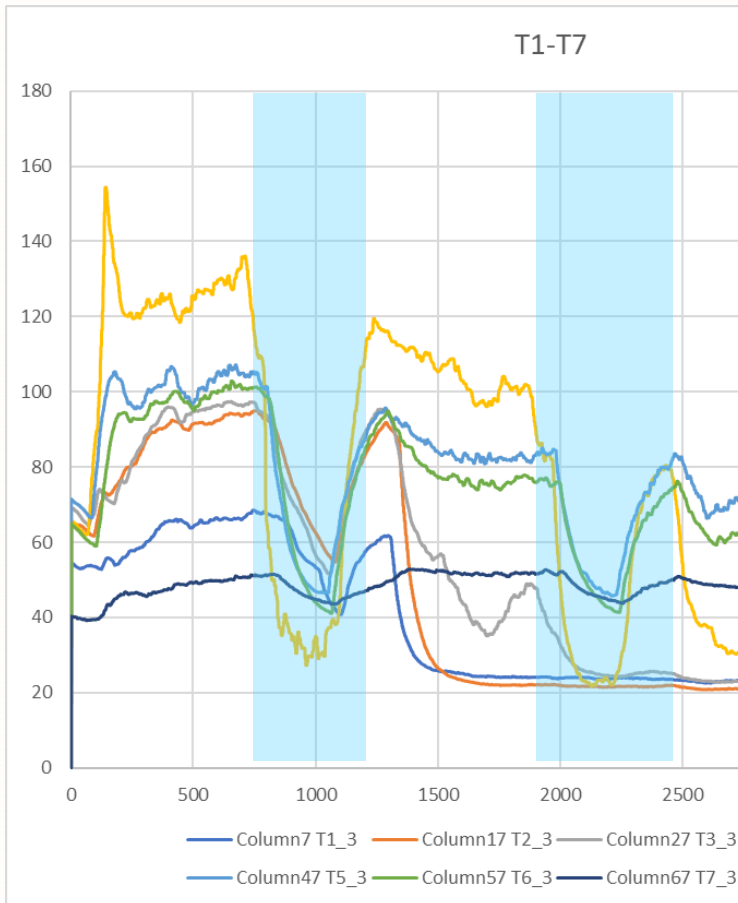
Rozkład temp. wzdłuż korytarza na wys. 2 m

Wentylacja poprzeczna

Mgła wysokociśnieniowa

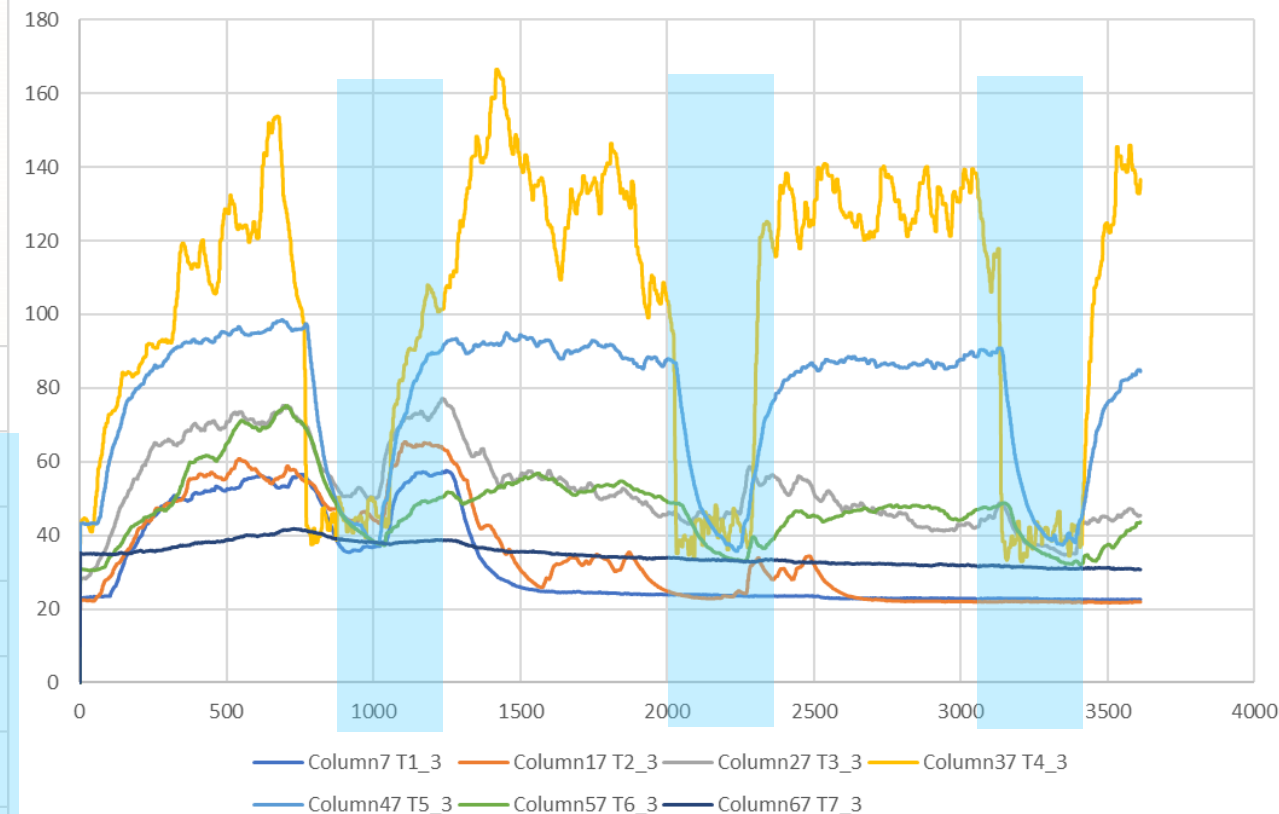
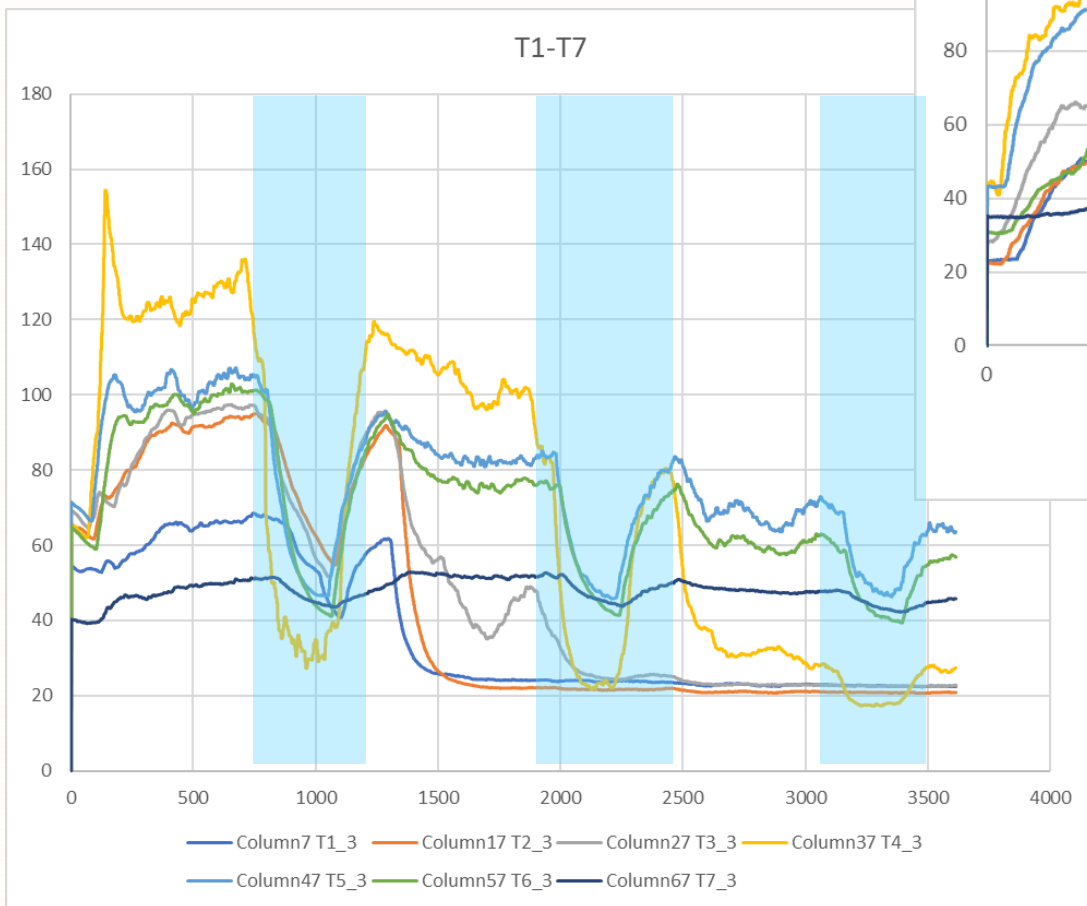
Rozkład temp. wzdłuż korytarza na wys. 2 m

Wentylacja poprzeczna

Mgła wysokociśnieniowa

Rozkład temp. wzdłuż korytarza na wys. 2 m

Wentylacja poprzeczna

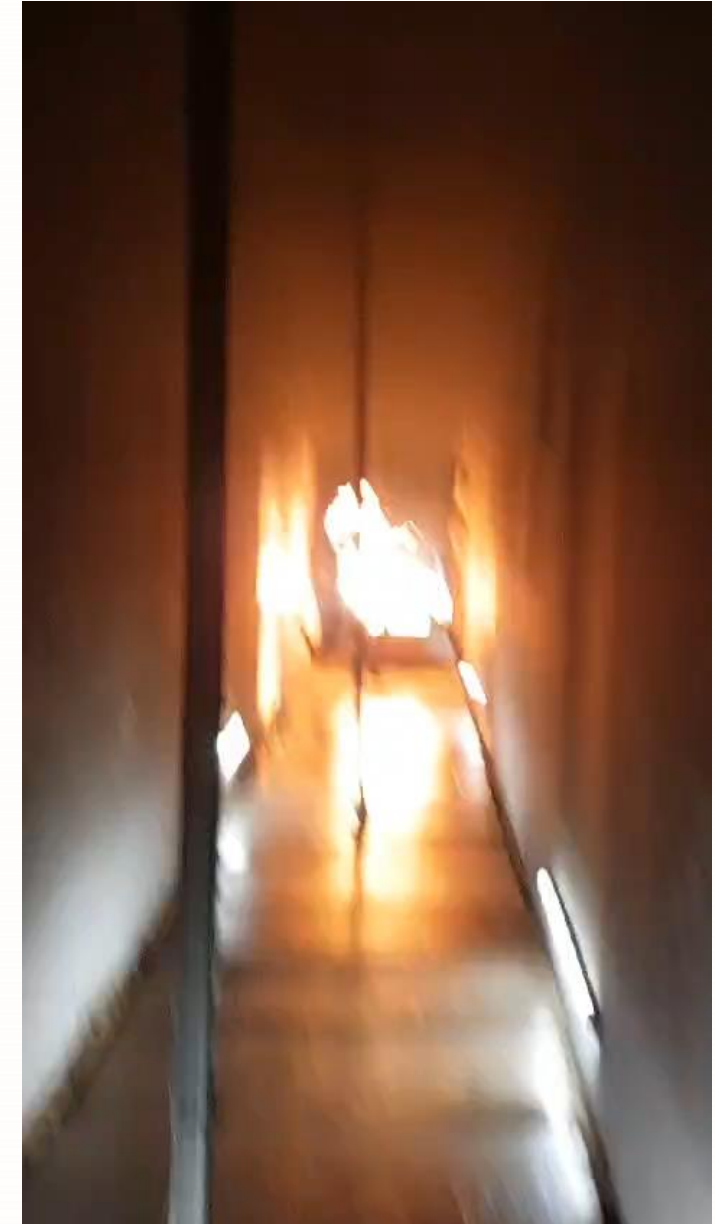
Systemy SUG

Mgła wysokociśnieniowa

Tryskacz

Mgła niskociśnieniowa

- W zależności od zastosowanego rodzaju wentylacji (wzdłużna lub poprzeczna) można obserwować znaczne różnice w profilu temperatury w przekroju przez korytarz
- Zauważalna jest wyraźna interakcja pomiędzy zastosowanym systemem wentylacji a systemem instalacji wodnej
- Z uwagi na lokalizację głowicy mgły wodnej jak i tryskaczowej w pobliżu punktu wyciągowego widać częściowy spadek efektywności instalacji wodnej
- Wszystkie prezentowane systemy skutecznie realizują swoje zadanie.

- Kluczowym aspektem wpływającym na skuteczność systemu jest opracowanie prawidłowej strategii oddymiania
- Dopasowanie scenariusza zdarzeń w czasie pożaru uwzględniającego płynne uruchomienie systemu
- Dobór odpowiedniej wysokości otworów doprowadzających powietrze kompensacyjne min. 1 m poniżej warstwy dymu
- Prawidłowa lokalizacja otworów doprowadzających powietrze kompensacyjne
- Prędkość napływającego powietrza nie większa niż 2 m/s w oddymianej strefie dymowej
- Zapewnienie równomiernego wypływu z otworów nawiewnych (perforacja, lamele kierunkujące przepływ w dół)
- Wyregulowana instalacja wentylacji oddymiającej zgodnie projektem systemu wentylacji oddymiającej

Wpływ funkcjonowania statycznych urządzeń gaśniczych na parametry środowiska w czasie pożaru na poziomych drogach ewakuacyjnych

Grzegorz Krajewski